

Praktisk vägledning om spårande av familjemedlemmar

Andra utgåvan

Praktisk vägledning om spårande av familjemedlemmar

Andra utgåvan

April 2025

Den 19 januari 2022 omvandlades Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) till Europeiska unionens asylbyrå (EUAA). Alla hänvisningar till Easo eller Easos produkter och organ ska förstås som hänvisningar till EUAA.

Ansvarsfriskrivning

Denna vägledning utarbetades utan att det påverkar principen att endast Europeiska unionens domstol kan ge en auktoritativ tolkning av unionsrätten.

Beslutet att bevilja eller neka internationellt skydd bör aldrig grundas på resultaten av EU-myndigheternas insatser för spårande av familjemedlemmar.

Manuskriptet färdigställt i april 2025

Andra utgåvan

Varken Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) eller någon person som agerar på byråns vägnar är ansvarig för hur nedanstående uppgifter används.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2026

Print ISBN 978-92-9418-232-6 doi:10.2847/0386518 BZ-01-25-003-SV-C

PDF ISBN 978-92-9418-233-3 doi:10.2847/0373400 BZ-01-25-003-SV-N

© Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), 2026

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av delar som inte ägs av EUAA kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare. EUAA äger inte upphovsrätten till följande delar:

- Omslagsbild lolloj © AdobeStock, 2024
- Sida 65: illustration, Imsunyah © Adobe Stock
- Sida 66: illustration, ศิริธัญญา ต้นสกุล © Adobe Stock;
- Sida 67: illustration, neatlynatly © Adobe Stock; illustration, Bendix © Adobe Stock

Om vägledningen

Varför har denna vägledning tagits fram? Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) har i uppdrag att underlätta och stödja EU-medlemsstaternas och de associerade Schengenländernas (EU+-länderna) ⁽¹⁾ verksamhet inom ramen för genomförandet av det gemensamma europeiska asylsystemet (Ceas). EUAA:s övergripande mål är att främja ett korrekt och effektivt genomförande av Ceas och att möjliggöra konvergens. I enlighet med detta utarbetar byrån gemensamma operativa standarder och indikatorer, riktlinjer och praktiska verktyg.

I de rättsliga instrument som utgör Ceas fastställs en skyldighet för Europeiska unionens medlemsstater att spåra familjemedlemmar till vuxna och ensamkommande barn som ansöker om internationellt skydd. I och med ikraftträdandet av den nya migrations- och asylpakten ⁽²⁾ har EUAA i uppdrag att se över och anpassa sina operativa standarder, indikatorer, riktlinjer och utbildningsprotokoll till Ceas. I artikel 22 i förordning (EU) 2024/1351 (förordningen om asyl- och migrationshantering) ⁽³⁾ läggs särskild vikt vid EUAA:s ansvar för att utarbeta mallar och vägledning för spårande av familjemedlemmar, vilka är avgörande för en effektiv tillämpning av familjerelaterade kriterier inom ramen för mekanismen för fastställande av ansvar.

Till stöd för EU+-ländernas skyldigheter att inleda spårande av familjemedlemmar har EUAA:s praktiska vägledning om spårande av familjemedlemmar från 2016 ⁽⁴⁾ uppdaterats för att säkerställa anpassning till den nya rättsliga ramen och för att förbättra dess effektivitet när det gäller att underlätta snabba och korrekta återföreningsinsatser inom asylprocessen.

[Del I](#) av den här vägledningen innehåller en övergripande strategi för spårande av familjemedlemmar för personer som ansöker om internationellt skydd, med fokus på de processer som ingår för att familjemedlemmar som skilts åt ska kunna återknyta kontakten. Den omfattar spårande av familjemedlemmar som ska utföras i EU+ och tredjeländer.

[Del II](#) av den här vägledningen fungerar som en värdefull resurs för yrkesverksamma som arbetar med att spåra eller identifiera familjemedlemmar i samband med fastställandet av ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd. Genom att hjälpa myndigheterna att fastställa lämpliga förfaranden, identifiera nödvändiga resurser och planera processer kan vägledningen bidra till prioritering och tidig upptäckt av potentiella familjeärenden. I slutändan kan den bidra till förbättrade förfaranden för familjeåterförening i EU+-länderna. I vägledningen beskrivs de viktigaste aspekterna av spårande av familjemedlemmar i förordningen om asyl- och migrationshantering, men den tar inte upp detaljerna i beslutsprocessen.

⁽¹⁾ EU:s 27 medlemsstater, kompletterade med Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

⁽²⁾ Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för migration och inrikes frågor, den nya migrations- och asylpakten, Europeiska kommissionens webbplats, 21 maj 2024, besökt den 17 januari 2025, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_sv.

⁽³⁾ [Förordning \(EU\) 2024/1351](#) från Europaparlamentet och rådet av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 (EUT L 2024/1351, 22.5.2024).

⁽⁴⁾ Easo, [Practical Guide on Family Tracing](#), mars 2016.

Hur har denna vägledning utarbetats? [Del I](#) skapades av experter från länder i hela EU, med värdefulla bidrag från Europeiska kommissionen, FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) och FN:s barnfond (Unicef). Utarbetandet har underlättats och samordnats av EUAA. Innan vägledningen slutfördes genomfördes ett samråd om den med alla EU+-länder genom EUAA:s nätverk för sårbarhetsexperter. EUAA vill passa på att tacka medlemmarna i arbetsgruppen som granskade och stödde utarbetandet av denna vägledning: Kristina Korsch (Tyskland), Loraine Buhagiar Bartolo (Malta), Evita Armouti (Röda Korsets EU-kontor [⁽⁵⁾]) och ungdomsvårdsorganisationen Nidos [⁽⁶⁾].

[Del II](#) utarbetades av EUAA med en arbetsgrupp av experter från Dublinenheter i hela Europa, särskilt Vicky Fotou (Grekland), Kristina Korsch (Tyskland), Franc Kumer (Slovenien), Jan-Jouke Mulder (Nederländerna), Matteo Tedde (Italien) och Arune Wallin (Sverige). Organisationer som arbetar med spårande av familjemedlemmar kontaktades också för att lämna synpunkter som en del av referensgruppen, däribland Röda Korsets EU-kontor och Safe Passage samt FN:s flyktingkommissarie [⁽⁷⁾]. Europeiska kommissionen bidrog också med inledande synpunkter och deltog i samråden. EUAA underlättade och samordnade utarbetandet. Innan dokumentet färdigställdes delades det med alla EU+-länder genom EUAA:s Dublinnätverk. Vägledningarna antogs av EUAA:s styrelse i april 2025.

Vem bör använda denna vägledning? Denna vägledning riktar sig främst till personal som arbetar med spårande av familjemedlemmar eller ärenden som rör familjeåterförening, tjänstemän med ansvar för barnskyddsfrågor, förmyndare [⁽⁸⁾], asylhandläggare, intervjuare och beslutsfattare. Den riktar sig också till policyansvariga, chefer och högre rådgivare för att hjälpa dem att utforma arbetsflöden och förbättra interna processer. Dessutom riktar sig vägledningen till personal som kan komma att identifiera potentiella ärenden som rör familjeåterförening, som tjänstemän som arbetar med första kontakten, personal som arbetar med screening, registreringspersonal, gränspolis och mottagningshandläggare. Verktöget är även användbart för kvalitetsansvariga och alla andra personer som arbetar med eller är involverade i internationellt skydd i EU-sammanhang. Handläggare vid enheter för asyl- och migrationshantering och juridiska rådgivare finns också i målgruppen för vägledningen.

Hur ska denna vägledning användas? Detta är ett referensdokument för yrkesverksamma som arbetar inom området för spårande av familjemedlemmar.

[Del I](#) innehåller omfattande vägledning om spårande av familjemedlemmar både i EU+ och i tredjeländer. Den är indelad i tre kapitel som handlar om den rättsliga ramen, processen för spårande av familjemedlemmar i praktiken och en översikt över bästa praxis och tillämpade metoder. Denna vägledning bör läsas tillsammans med del II.

[⁽⁵⁾] Observera att den färdigställda vägledningen inte nödvändigtvis speglar Röda Korsets EU-kontors och dess medlemmars ståndpunkter.

[⁽⁶⁾] Nidos, "Nidos and Europe", webbplatsen Nidos in Europe, odaterad, besökt den 4 november 2024. <https://nidosineurope.eu/>.

[⁽⁷⁾] Observera att den färdigställda vägledningen inte nödvändigtvis speglar UNHCR:s ståndpunkt.

[⁽⁸⁾] I unionsrätten används både "förmyndare" och "företrädare" för att beskriva den person som utses att bistå och stödja ensamkommande barn eller barn vars föräldrar inte kan utöva sina föräldrarättigheter. Begreppen används ofta omväxlande. Oavsett terminologi förblir den avsedda innebörden densamma. Se terminologirutan för mer information.

Del II består av en allmän introduktion till familjeåterförening i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering, inklusive de viktigaste definitionerna. De steg som beskrivs representerar det allmänna arbetsflödet för spårande av familjemedlemmar i kontexten för fastställande av ansvar. Det kan dock finnas skillnader i hur förfarandet är organiserat i olika EU+-länder. Bilagorna och tabellerna syftar till att underlätta det praktiska samarbetet mellan de berörda parterna. Dokumentet innehåller rutor med god praxis, checklistor och viktiga informationspunkter. Det bör läsas tillsammans med del I.

Mallarna för spårande av familjemedlemmar ⁽⁹⁾ är ett komplement till användningen av vägledningen.

Hur förhåller sig denna vägledning till nationell lagstiftning och praxis?

Detta är ett mjukt konvergensverktyg som syftar till att främja harmonisering av praxis i EU+-länderna när det gäller spårande av familjemedlemmar. Vägledningen är inte rättsligt bindande. Den återspeglar gemensamt överenskomna standarder och utgör inte en rättslig tolkning av några rättsliga bestämmelser eller av någon dom. Vägledningen erbjuder praktiska lösningar för att genomföra de familjerelaterade bestämmelserna i lagstiftningen och föreslår metoder för att organisera arbetsflödet. Den lyfter också fram god praxis som kan bidra till att mildra vissa utmaningar.

Hur är denna vägledning kopplad till övriga verktyg från EUAA? Denna andra utgåva är tillämplig först från och med den 1 juli 2026. Före detta datum, och för alla ansökningar om internationellt skydd som lämnas in före detta datum, är den vägledning som gäller Easo, [Practical Guide on Family Tracing](#), mars 2016. Den här vägledningen bör användas tillsammans med andra tillgängliga praktiska vägledningar och verktyg. Samtliga praktiska verktyg från EUAA är offentligt tillgängliga via EUAA:s webbplats: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

EUAA:s praktiska vägledningar, verktyg och rättsliga analyser som denna praktiska vägledning hänvisar till kommer att uppdateras gradvis mellan 2025 och 2027. Genom uppdateringarna kommer dessa publikationer att anpassas till lagstiftningsinstrumenten i den nya migrations- och asylpakten. När de uppdaterade publikationerna har publicerats kommer de också att finnas tillgängliga online på EUAA:s webbsidor som anges direkt ovan.

⁽⁹⁾ Se EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – vuxen](#), 2025 och EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – barn](#), 2025.

Innehåll

Förkortningar	8
Terminologi.....	10
Familjemedlem.....	14
1. Säkra familjesammanhållningen och barns rättigheter.....	18
1.1. Spårande av familjemedlemmar – rättsliga ramar.....	18
1.1.1. Den internationella rättsliga ramen.....	18
1.1.2. EU:s rättsliga ramar och spårande av familjemedlemmar.....	20
1.1.3. Reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet: den nya migrations- och asytpakten.....	20
1.1.4. Skyldigheter i fråga om spårande av familjemedlemmar.....	21
1.2. Syftet med spårande av familjemedlemmar	26
1.3. Huvudaktörer i processer för spårande av familjemedlemmar	29
2. Principer och rättssäkerhetsgarantier	34
2.1. Fokus på barnets bästa	34
2.2. Rättssäkerhetsgarantier.....	38
2.2.1. Säkerhet	39
2.2.2. Utnämning av förmyndare	39
2.2.3. Förmedling av information på ett lämpligt sätt	41
2.2.4. Tystnadsplikt	43
2.2.5. Dataskydd.....	44
2.2.6. Verifiering av familjeband.....	45
2.2.7. Effektivt rättsmedel.....	46
2.2.8. Samarbete mellan myndigheter och organisationer	47
3. Förfarande för spårande av familjemedlemmar	48
3.1. Före spårande av familjemedlemmar	50
3.2. Spårande av familjemedlemmar	52
3.2.1. Spårande av familjemedlemmar i EU+	52
3.2.2. Spårande av familjemedlemmar i ursprungslandet eller i ett tredjeland.....	53
3.3. Resultat av spårande av familjemedlemmar	55
3.4. Stöd och uppföljning efter spårande av familjemedlemmar.....	57
3.4.1. Uppföljning	62

Riskhantering under spårande av familjemedlemmar.....	66
4. Bästa praxis och metoder för spårande av familjemedlemmar	69
4.1. Bästa praxis för spårande av familjemedlemmar.....	69
4.2. Tekniska verktyg för spårande av familjemedlemmar.....	70
4.3. Översikt över använda metoder	73
Bilaga I. Rättslig ram – fokus på barns rättigheter	77

Förkortningar

Förkortning	Definition
Barnkonventionen [OMIT]	FN:s konvention om barnets rättigheter
Bedömning av barnets bästa [OMIT]	Bedömning av barnets bästa
Ceas	Det gemensamma europeiska asylsystemet
Direktivet om familjeåterförening	Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening
Direktivet om mottagningsvillkor (2024) [OMIT]	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 av den 14 maj 2024 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd
Dublinförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning)
Enhet för asyl- och migrationshantering [OMIT]	Den myndighet i EU+-landet (enheten) som ansvarar för att genomföra förfarandet för att fastställa vilket EU+-land som ansvarar för att pröva en ansökan om internationellt skydd i enlighet med artikel 52 i förordningen om asyl- och migrationshantering.
EU	Europeiska unionen
EU+-länderna	Europeiska unionens medlemsstater och de Schengenassocierade länderna Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz
EUAA	Europeiska unionens asylbyrå
EU-domstolen	Europeiska unionens domstol
Flyktingkonventionen	1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning och dess protokoll från 1967 (som i EU:s asyllagstiftning och av EU-domstolen kallas Genèvekonventionen)
Förordningen om asyl- och migrationshantering [OMIT]	Förordningen om asyl- och migrationshantering – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 [Dublinförordningen]
Förordningen om asylförfaranden [OMIT]	Förordningen om asylförfaranden – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU

Förkortning	Definition
Icke-statlig(a) organisation(er) [OMIT]	Icke-statlig(a) organisation(er)
ICRC	Internationella rödakorskommittén
Internationell humanitär rätt [OMIT]	Internationell humanitär rätt
Medlemsstater	EU:s medlemsstater
Mellanstatlig(a) organisation(er) [OMIT]	Mellanstatlig(a) organisation(er)
OHCHR	Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter
RFL	Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens Restoring Family Links-nätverk
Screeningförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817
Skyddsgrundsdirektivet [OMIT]	Skyddsgrundsdirektivet – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU
Stadgan	Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
UNHCR	FN:s flyktingkommissarie

Terminologi

De viktigaste begreppen som används i den här vägledningen för spårande av familjemedlemmar definieras nedan.

Göra en ansökan

Tillgången till det gemensamma förfarandet bör bygga på ett tillvägagångssätt i tre steg, som består i att göra, registrera och lämna in en ansökan. Det första steget som utlöser tillämpningen av (förordning (EU) 2024/1348 (förordningen om asylförfaranden) [⁽¹⁰⁾]) är att göra en ansökan. En tredjelandsmedborgare eller statslös person anses ha gjort en ansökan när han eller hon uttrycker sin önskan om att erhålla internationellt skydd från en medlemsstat. Om ansökan tas emot av en myndighet som inte är ansvarig för att registrera ansökningar, bör medlemsstaterna i enlighet med sina interna förfaranden och sin interna organisation tillämpa [förordningen om asylförfaranden] så att effektiv tillgång till förfarandet säkerställs. Det bör vara möjligt att uttrycka önskan om att erhålla internationellt skydd från en medlemsstat utan att använda en specifik formulering, och den enskilda sökanden behöver inte nödvändigtvis använda särskilda ord som internationellt skydd, asyl eller subsidiärt skydd. Det avgörande bör vara att tredjelandsmedborgaren eller den statslösa personen uttrycker en rädsla för förföljelse eller allvarlig skada vid återkomst till sitt ursprungsland eller, i fråga om en statslös person, det land där han eller hon tidigare hade sin stadigvarande bosättning. Om tvivel föreligger om huruvida ett visst uttalande kan tolkas som en ansökan om internationellt skydd, bör tredjelandsmedborgaren eller den statslösa personen uttryckligen tillfrågas om han eller hon önskar erhålla internationellt skydd ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2024/1348](#) av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU (EUT L 2024/1348, 22.5.2024).

⁽¹¹⁾ Skäl 27 i förordningen om asylförfaranden.

Registrera en ansökan

En ansökan bör registreras utan dröjsmål efter det att den har gjorts. I det skedet bör de behöriga myndigheter som ansvarar för registreringen av ansökningar, eller av [EUAA] utplacerade experter som bistår dem med denna uppgift, registrera ansökan tillsammans med sökandens personuppgifter. Dessa myndigheter eller experter bör informera sökanden om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter, samt konsekvenserna för sökanden om skyldigheterna inte uppfylls. Organisationer som arbetar med de behöriga myndigheterna och bistår dem bör också kunna lämna denna information. Sökanden bör få en handling som visar att en ansökan har gjorts och registrerats. Tidsgränsen för att lämna in en ansökan börjar löpa vid den tidpunkt då ansökan registreras ⁽¹²⁾.

Observera: Tidsgränsen för fastställande av ansvar i familjeärenden börjar löpa från och med tidpunkten för registreringen.

Lämna in en ansökan

Inlämnandet av ansökan är den handling som formaliserar ansökan om internationellt skydd. Sökanden bör ges nödvändig information om hur och var ansökan ska lämnas in och även ges faktisk möjlighet att lämna in den. I detta skede måste han eller hon så snart som möjligt lägga fram alla nödvändiga faktorer och handlingar som han eller hon förfogar över för att underbygga ansökan och göra den fullständig, såvida inget annat anges i denna förordning. Tidsgränsen för det administrativa förfarandet börjar löpa vid den tidpunkt då en ansökan lämnas in. Kort efter det att ansökan har lämnats in bör sökanden ges en handling som visar hans eller hennes status som sökande ⁽¹³⁾.

Barn/underårig

Personer under 18 år. "Barn" och "underårig" betraktas som synonymer och båda begreppen används i denna publikation. EUAA föredrar att använda "barn"; "underårig" används emellertid när det begreppet uttryckligen anges i en rättsakt eller en viss artikel (som bestämmelserna i EU:s asylregelverk).

⁽¹²⁾ Skäl 28 i förordningen om asylförfaranden.

⁽¹³⁾ Skäl 29 i förordningen om asylförfaranden.

Ensamkommande ⁽¹⁴⁾	Ett barn/en underårig som anländer till en medlemsstats territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt den berörda statens lag eller praxis ansvarar för honom eller henne, och så länge barnet/den underåriga inte faktiskt tas om hand av en sådan person/vuxen. Detta gäller även ett barn/en underårig som lämnas utan medföljande vuxen efter att ha anlänt till ett EU+-lands territorium ⁽¹⁵⁾ .
Barn som skilts från föräldrarna	Ett barn som har skilts från båda sina föräldrar, eller från en person som varit den primära omsorgsgivaren enligt lag eller sedvänja, men inte nödvändigtvis från andra släktingar. Begreppet kan omfatta barn som är i sällskap med andra vuxna familjemedlemmar ⁽¹⁶⁾ .
Försvunnen person	Även om det inte finns någon rättslig definition av en försvunnen person enligt internationell rätt, tolkar Internationella rödakorskommittén (ICRC) försvunna personer som personer från vilka deras familjer inte har några nyheter och/eller som, baserat på tillförlitlig information, har rapporterats försvunna till följd av en väpnad konflikt – internationell eller icke-internationell – eller till följd av andra våldssituationer eller någon annan situation som kan kräva åtgärder av en behörig statlig myndighet. Denna definition omfattar personer som saknas i samband med migration. Vidare förutsätter inte definitionen att personen är död. I andra änden av spektrumet anses en person inte längre saknad när familjen har fått tillräcklig, tillförlitlig och trovärdig information om vad som har hänt honom eller henne och var han eller hon befinner sig.

⁽¹⁴⁾ Synonym till "ensamkommande barn".

⁽¹⁵⁾ Artikel 3.7 i förordningen om asylförfaranden, artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2024/1356](#) av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817 (EUT L 2024/1356, 22.5.2024) (screeningförordningen), artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets [direktiv 2024/1346](#) av den 14 maj 2024 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (EUT L 2024/1346, 22.5.2024) (direktivet om mottagningsvillkor (2024)), artikel 3.11 i Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) nr 2024/1347](#) av den 14 maj 2024 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU (EUT L 2024/1347, 22.5.2024) (skyddsgrundsförordningen), artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) nr 2024/1351](#) av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 (EUT L 2024/1351, 22.5.2024) (förordningen om asyl- och migrationshantering).

⁽¹⁶⁾ FN:s flyktingkommissarie (UNHCR), FN:s barnfond (Unicef), [Safe & Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#), oktober 2014, s. 22.

**Förmyndare ⁽¹⁷⁾/
företrädare ⁽¹⁸⁾**

I den här vägledningen används begreppen "företrädare" och "förmyndare" omväxlande, i enlighet med den rättsliga ramen. Båda avser en oberoende person som ansvarar för att skydda barnets bästa och allmänna välbefinnande.
[En] person eller organisation som av behöriga organ utsetts för att bistå och företräda ett ensamkommande barn i förfarandena som föreskrivs i [förordningen om asyl- och migrationshantering] för att tillgodose barnets bästa och vid behov företräda barnet rättsligt ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ I enlighet med artikel 3.18 i skyddsgrundsförordningen gäller följande:

förmyndare: en fysisk person eller organisation, inbegripet ett offentligt organ, som utsetts av de behöriga myndigheterna för att bistå och företräda ett ensamkommande barn och handla på dess vägnar, enligt vad som är tillämpligt, för att det ensamkommande barnet ska kunna åtnjuta de rättigheter och fullgöra de skyldigheter som föreskrivs i denna förordning, och samtidigt tillgodose barnets bästa och allmänna välbefinnande.

I praktiken har förmyndaren ofta likställts med företrädaren eller socialarbetaren.

⁽¹⁸⁾ Begreppet "företrädare" används i direktivet om mottagningsvillkor (2024), förordningen om asylofffaranden, förordningen om asyl- och migrationshantering, screeningförordningen respektive Eurodac III-förordningen. I skäl 25 i screeningförordningen fastställs följande:

En företrädare bör utses för att företräda och bistå ensamkommande barn under screeningen eller, om någon företrädare inte har utsetts, så bör en person som är utbildad för att värna om barnets bästa och allmänna välbefinnande utses.

I artikel 13 i screeningförordningen anges vidare följande: Företrädaren ska ha nödvändig kompetens och sakkunskap, även i fråga om omhändertagande av underåriga och deras särskilda behov. Liknande omnämnanden förekommer i artikel 23 i förordningen om asylofffaranden och artikel 2.13 i direktivet om mottagningsvillkor (2024):

företrädare: en fysisk person eller en organisation, inbegripet en offentlig myndighet, utsedd av de behöriga myndigheterna, som har den nödvändiga kompetensen och sakkunskapen, även i fråga om behandling av underåriga och deras särskilda behov, för att vid behov företräda, bistå och agera för ett ensamkommande barn i syfte att värna det ensamkommande barnets bästa och allmänna välbefinnande.

I artikel 2 i förordningen om asyl- och migrationshantering definieras företrädare som
en person eller organisation som av behöriga organ utsetts för att bistå och företräda ett ensamkommande barn i förfarandena enligt detta direktiv, för att tillgodose barnets bästa och vid behov företräda barnet rättsligt.

Begreppet "förmyndare" används i samband med skyddsgrundsförordningen (se fotnot [17](#)). Enligt de respektive definitionerna har de samma roll men olika uppgifter. För att säkerställa kontinuiteten i representationen av det ensamkommande barnet kan dock förmyndaren inom ramen för skyddsgrundsförordningen vara samma person som den företrädare som utsetts inom ramen för direktivet om mottagningsvillkor (2024) och förordningen om asylofffaranden.

⁽¹⁹⁾ Artiklarna 2.12 och 23.2 a i förordningen om asyl- och migrationshantering.

EU:s asylregelverk

Asylregelverket består av följande uppsättning EU-rättsakter: rådets direktiv 2001/55/EG ⁽²⁰⁾, direktivet om mottagningsvillkor (2024), skyddsgrundsförordningen, förordningen om asylförfaranden, förordning (EU) 2024/1350 ⁽²¹⁾, förordningen om asyl- och migrationshantering, screeningförordningen, förordning (EU) 2024/1349 ⁽²²⁾, förordning (EU) 2024/1358 (Eurodac III-förordningen) ⁽²³⁾ och förordning (EU) 2024/1359 ⁽²⁴⁾.

Spårande av familjemedlemmar

Sökandet efter familjemedlemmar (däribland släktingar eller tidigare omsorgsgivare till ensamkommande barn eller barn som skilts från föräldrarna) med avsikten att återknyta familjeband eller återförening familjer när detta är för barnets bästa. I denna handledning används spårande av familjemedlemmar och identifiering av familjemedlemmar omväxlande.

Familjemedlem

Förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽²⁵⁾ och direktivet om mottagningsvillkor ⁽²⁶⁾ innehåller särskilda definitioner för familjemedlemmar, som är viktiga för rättsliga och administrativa ändamål. Att förstå dessa definitioner bidrar till att anpassa insatserna för stöd och återförening inom regelverket.

I enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering kan sökande återförenas med en "familjemedlem" som lagligen vistas i ett annat EU+-land, oavsett om familjen bildades i ursprungslandet eller utanför ursprungslandet, så länge som familjen bildades före ankomsten till EU+-landets territorium. När det gäller ensamkommande barn bör barnets bästa alltid beaktas i ett potentiellt ärende som rör familjeåterförening. I förordningen om asyl- och migrationshantering definieras de olika familjemedlemmarna enligt förklaringen nedan.

⁽²⁰⁾ [Rådets direktiv 2001/55/EG](#) av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EUT L 212, 7.8.2001).

⁽²¹⁾ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2024/1350 av den 14 maj 2024 om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och inresa av humanitära skäl samt om ändring av förordning \(EU\) 2021/1147](#) (EUT L 2024/1350, 22.5.2024).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2024/1349](#) av den 14 maj 2024 om inrättande av ett gränsförfarande för återvändande och om ändring av förordning (EU) 2021/1148 (EUT L 2024/1349, 22.5.2024).

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2024/1358](#) av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2024/1359](#) av den 14 maj 2024 om hantering av kris- och force majeure-situationer på migrations- och asylområdet och om ändring av förordning (EU) 2021/1147 (EUT L 2024/1359, 22.5.2024).

⁽²⁵⁾ Artikel 2.8 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽²⁶⁾ Artikel 2.3 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

Make, maka eller partner	Sökandens make/maka eller sökandens ogifta partner i en varaktig relation "om lag eller praxis i den berörda medlemsstaten behandlar ogifta par som jämställda med gifta par i sin nationella rätt avseende tredjelandsmedborgare" (artikel 2.8 a i förordningen om asyl- och migrationshantering).
Underåriga barn till ovannämnda par	(Ogift) barn till gifta eller ogifta par eller till sökanden "oavsett om det barnet är fött inom eller utom äktenskapet eller adopterat enligt nationell rätt" (artikel 2.8 b i förordningen om asyl- och migrationshantering).
Fader, moder eller annan vuxen som ansvarar för barnet	Om sökanden, eller personen som beviljats internationellt skydd, är ett barn och ogift: fadern, modern eller en annan vuxen som ansvarar för barnet, "enligt lag eller praxis i den medlemsstat där den vuxna befinner sig" eller "där den person som beviljats internationellt skydd befinner sig" (artikel 2.8 c i förordningen om asyl- och migrationshantering).
Släkting	En släkting är inte en nära familjemedlem utan en person som ett ensamkommande barn kan ha en koppling till och med vilken barnet kan återförenas om detta är för barnets bästa. I artikel 2.9 i förordningen om asyl- och migrationshantering definieras detta som "sökandens vuxna faster, moster, farbror, morbror eller mor- eller farförälder som befinner sig på en medlemsstats territorium, oavsett om sökanden är född inom eller utom äktenskapet eller adopterad enligt nationell rätt".
Syskon	Begreppet definieras inte i förordningen om asyl- och migrationshantering. EU+-länderna kan ha sina egna definitioner i nationell lagstiftning. Ett ensamkommande barn kan återförenas med ett syskon i en annan medlemsstat om det är för barnets bästa. Vanligtvis anses ett syskon vara en bror eller syster som delar minst en förälder med individen.
Beroendeförhållande	Beroendeförhållandet är ett bindande ansvarskriterium enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽²⁷⁾ . Ett beroendeförhållande föreligger när sökanden är beroende av hjälp från sitt barn, syskon eller förälder som är lagligen bosatt i en medlemsstat, eller när sökandens barn, syskon eller förälder lagligen vistas i en medlemsstat och är beroende av sökanden. Beroende kan uppstå på grund av graviditet, att man har ett nyfött barn, allvarlig psykisk eller fysisk sjukdom, allvarlig funktionsnedsättning, allvarligt psykiskt trauma eller hög ålder.

⁽²⁷⁾ Artikel 34 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Principer och praxis för spårande av familjemedlemmar i EU+ och tredjeländer

DEL

1

PRAKTISK VÄGLEDNING OM SPÅRANDE AV
FAMILJEMEDLEMMAR: ANDRA UTGÅVAN

Del I – Principer och praxis för spårande av familjemedlemmar i EU+ och tredjeländer

April 2025

1. Säkra familjesammanhållningen och barns rättigheter

I samband med migration kan familjer separeras under olika omständigheter, bland annat innan de flyr från ett land, under migrationsresor eller efter ankomsten till destinationslandet. Även ensamkommande barn som söker internationellt skydd och sårbara personer kan vara föremål för denna typ av separation. I detta avsnitt beskrivs behovet av spårande av familjemedlemmar och dess roll för att upprätthålla rättigheterna för personer som ansöker om internationellt skydd, med fokus på ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning ⁽²⁸⁾.

1.1. Spårande av familjemedlemmar – rättsliga ramar

1.1.1. Den internationella rättsliga ramen

Det är nödvändigt att spåra familjemedlemmar på grund av EU+-ländernas skyldighet att respektera rätten till familjeliv och till att upprätthålla familjesammanhållningen, i enlighet med EU-lagstiftningen. Dessa skyldigheter är väl fastställda i internationella ramar, däribland internationell humanitär rätt ⁽²⁹⁾ och internationell människorättslagstiftning ⁽³⁰⁾. När medlemsstaterna och de Schengenassocierade länderna (EU+-länderna) spårar familjemedlemmar för ensamkommande barn eller barn som skilts från föräldrarna, är det viktigt att prioritera barnets rätt till familjeliv och familjesammanhållning. Denna skyldighet härrör från viktiga rättsliga instrument som FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ⁽³¹⁾ som kräver att stater respekterar barnets rätt att upprätthålla direkt kontakt med sin familj, såvida det inte strider mot barnets bästa.

Enligt internationell humanitär rätt och internationell människorättslagstiftning har stater tre allmänna skyldigheter när det gäller försvunna personer och deras familjer.

- Förhindra att människor försvinner, inklusive till följd av påtvingade försvinnanden. Detta inbegriper till exempel skyldigheter att förebygga familjeseparation och att säkerställa kontakt mellan personer i förvar och deras familjer.
- Klargöra vad som har hänt med försvunna personer och var de befinner sig, genom att vidta alla genomförbara åtgärder för att till exempel hitta personer som har rapporterats som försvunna och lämna information om vad som har hänt dem till deras familjer.
- Utreda och lagföra internationella brott, inbegripet krigsförbrytelser enligt internationell humanitär rätt, inbegripet sådana som leder till att personer försvinner. Stater måste till exempel vidta lämpliga åtgärder för att utreda påtvingade försvinnanden och ställa de ansvariga inför rätta samt informera familjer om utarbetandet av dessa processer.

⁽²⁸⁾ I den mening som avses med ett beroendeförhållande enligt artikel 34 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽²⁹⁾ Internationella rödakorskommittén, "What is international humanitarian law?", mars 2022.

⁽³⁰⁾ Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), "The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies", OHCHR:s webbplats, besökt den 4 november 2024, <https://www.ohchr.org/en/core-international-human-rights-instruments-and-their-monitoring-bodies>.

⁽³¹⁾ Artikel 9.1, FN:s generalförsamling, [Convention on the Rights of the Child](#), 20 november 1989, Förenta nationernas fördragssamling, vol. 1577, s. 3.

Fördragen om mänskliga rättigheter innehåller inga detaljerade bestämmelser specifikt om försvunna personer och deras familjer (förutom i samband med påtvingade försvinnanden). Flera bestämmelser i dessa fördrag har dock tolkats av FN:s konventionsorgan⁽³²⁾ och regionala domstolar som att de ger upphov till statliga åtaganden som är relevanta för försvunna personer.

Enligt internationell människorättslagstiftning kan stater hållas ansvariga för ingrepp i rätten till liv eller rätten till privatliv och familjeliv. De kan också hållas ansvariga för överträdelser av förbudet mot tortyr, grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller påtvingade försvinnanden. Stater måste därför göra allt de kan för att förhindra att människor försvinner och för att klargöra vad som har hänt dem och var de befinner sig om de ändå försvinner. De måste även hantera konsekvenserna av sådana händelser, bland annat hjälpa till med identifiering av döda kroppar och kvarlevor. Dessutom är behovet av att spåra familjemedlemmar också kopplat till det humanitära kravet att lindra mänskligt lidande. Familjeseparation kan få en allvarlig inverkan på de berörda personernas välbefinnande och psykiska och fysiska tillstånd. Det kan också vara en källa till ytterligare risker, särskilt för personer med särskilda skyddsbehov (som barn, äldre eller personer med funktionsnedsättning eller olika hälsotillstånd osv.).

Internationella organisationer och akademiska experter har lyft fram den psykologiska bördan för familjer som väntar på nyheter om sina försvunna nära och kära. Många upplever en "tveydig förlust", ett tillstånd av osäkerhet som kan få djupgående psykologiska och sociala konsekvenser och potentiellt leda till tillstånd som depression, alkoholism eller andra sjukdomar. Detta problem bör erkännas som ett betydande folkhälsoproblem⁽³³⁾.

Enligt internationell humanitär rätt, särskilt Genèvekonventionerna⁽³⁴⁾, har parterna dessutom flera viktiga skyldigheter.

Förebygga att personer försvinner: åtgärder måste vidtas för att förhindra att individer försvinner, bland annat genom att upprätthålla familjesammanhållningen och underlätta kommunikationen.

Skyldighet att klargöra vad som har hänt och var personer befinner sig: stater måste tillhandahålla information om vad som har hänt och var försvunna personer befinner sig till deras familjer.

Utredning och ansvarsskyldighet: krigsförbrytelser, inbegripet påtvingade försvinnanden, måste utredas och lagföras.

EU:s asylregelverk är ett av de områden där detta åtagande har förstärkts genom paktagstiftningen som inför ytterligare garantier för ensamkommande barn som har ansökt

⁽³²⁾ FN:s generalförsamling, [International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance](#), A/72/280, 3 augusti 2017.

⁽³³⁾ ICRC, "Missing persons and their families – Legal Factsheet", december 2023; D. Mazzairelli et al, 'Ambiguous loss in the current migration crisis: "A medico-legal, psychological, and psychiatric perspective"' *Forensic Science International: Mind and Law*, volym 2, 2021, 100064, ISSN 2666-3538.

⁽³⁴⁾ Genèvekonventionerna och deras kommentarer beskrivs närmare på ICRC:s webbplats, besöks den 22 januari 2025, <https://www.icrc.org/en/law-and-policy/geneva-conventions-and-their-commentaries>.

om internationellt skydd. Ett av de områden där särskild uppmärksamhet och särskilda åtgärder krävs är spårande av familjemedlemmar.

1.1.2. EU:s rättsliga ramar och spårande av familjemedlemmar

EU fullgör internationella skyldigheter rörande barns rättigheter genom olika rättsliga instrument.

- **Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna** (nedan kallad stadgan) ⁽³⁵⁾, särskilt artikel 24, skyddar barns rätt till skydd, omvårdnad och familjesammanhållning och fastställer att barnets bästa ska sättas i främsta rummet vid alla åtgärder som rör dem.
- I artikel 8 i **den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter** ⁽³⁶⁾ fastställs skyddet av familjelivet ytterligare.
- Det **gemensamma europeiska asylsystemet** (Ceas) omfattar nyligen genomförda reformer som belyser vikten av spårande av familjemedlemmar, särskilt för ensamkommande barn. Enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ska medlemsstaterna identifiera och spåra familjemedlemmar till sökande som söker internationellt skydd.
- EU lägger särskild vikt flera viktiga åtgärder och rättigheter i kontexten för spårande av familjemedlemmar. **Rätten till identitet och familjesammanhållning** säkerställer att individer har möjlighet att känna och få omsorg av sina familjer. **Rätten till familjeåterförening** är inriktad på att underlätta snabba och humana processer för att återföreina familjer, särskilt i ärenden som rör barn och ensamkommande barn. **Barnets bästa** måste alltid sättas i främsta rummet. Dessutom är stater till följd av **rätten till information och skydd** skyldiga att tillhandahålla information om vad som har hänt försvunna personer och se till att de skyddas.

I enlighet med dessa principer måste medlemsstaterna vidta aktiva och noggranna åtgärder för att spåra familjemedlemmar och se till att barnets bästa alltid står i centrum för processen.

1.1.3. Reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet: den nya migrations- och asytpakten

Den nya migrations- och asytpakten, som reformerar det gemensamma europeiska asylsystemet, trädde i kraft i juni 2024 och kommer att börja tillämpas den 11 juni 2026. Syftet med pakten är att fastställa nya regler för att hantera migrationen och inrätta ett gemensamt asylsystem i EU.

Paktens lagstiftningsakter bygger på fyra huvudpelare:

- hålla EU:s yttre gränser säkra,

⁽³⁵⁾ Europeiska unionen, [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna](#), 26 oktober 2012, 2012/C 326/02.

⁽³⁶⁾ Europarådet, [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, ändrad genom protokollen nr 11 och 14](#), ETS 5, 4 november 1950.

- säkerställa snabba och effektiva förfaranden inom EU+,
- införa ett effektivt system för ansvar och solidaritet,
- integrera migration i internationella partnerskap.

Sammantaget syftar den nya migrations- och asylpakten till att skapa ett mer samordnat och humant asylsystem som balanserar behovet av säkerhet och kontroll med skyddet av grundläggande rättigheter, särskilt för utsatta grupper som ensamkommande barn och familjer.

1.1.4. Skyldigheter i fråga om spårande av familjemedlemmar

Med EU:s nya asylregelverk har spårande av familjemedlemmar blivit en skyldighet för medlemsstaterna.

Tidigt inledande av spårande av familjemedlemmar

Spårandet av familjemedlemmar bör inledas **så tidigt som möjligt**, helst under den inledande screeningen vid den yttre gränsen. Tidig identifiering av potentiella ärenden som rör familjeåterförening gör det möjligt att i god tid fylla i spårningsmallen och slutföra informationsinsamlingen, i linje med EU+-ländernas skyldighet att prioritera familjerelaterade ärenden i förfarandet för fastställande av ansvar.

Tillhandahållande av information

De sökande **bör informeras** om möjligheterna till spårande av familjemedlemmar, inbegripet uppgifter om bestämmelserna om familjesammanhållning i förordningen om asyl- och migrationshantering, rätten att begära och få mallen för spårande av familjemedlemmar och de enheter som kan bistå med att fylla i den. De bör också informeras om nationella och internationella organisationer som underlättar identifiering och spårning av familjemedlemmar ⁽³⁷⁾.

Personlig intervju

De sökande ska få **information om processen för den personliga intervjun**, särskilt kravet att lämna information som är relevant för att fastställa vilket EU+-land som är ansvarigt ⁽³⁸⁾. Detta inbegriper alla detaljer som kan bidra till att identifiera förekomsten av familjemedlemmar, släktingar eller andra förbindelser i EU+-länderna. Dessutom bör de sökande informeras om hur sådan information kan lämnas in och om den hjälp som finns tillgänglig från EU+-landet för att spåra familjemedlemmar.

⁽³⁷⁾ Artikel 19 f i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽³⁸⁾ Artikel 19 g i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Viktiga överväganden och skyldigheter enligt den nya asyl- och migrationspakten

Särskild tonvikt på familjeåterförening. Större tonvikt bör läggas på utredning av familjeband och var familjemedlemmar befinner sig i alla skeden av förfarandet för att undvika alltför långa väntetider och säkerställa att ärendet utreds grundligt.

Prioritering av ärenden som rör familjeåterförening. Både anmodande och anmodade EU+-länder bör prioritera ärenden som rör familjeåterförening under hela förfarandet för att förkorta väntetiderna och grundligt utreda ärendets alla delar.

Tidig upptäckt och hänskjutning. Det bör finnas ett förfarande för tidig upptäckt av potentiella ärenden som rör familjeåterförening som gör det möjligt att snabbt identifiera och hänskjuta ärendet till enheten för asyl- och migrationshantering för att påskynda processen.

Tillhandahållande av information. De sökande bör informeras om vikten av att dela med sig av information om familjemedlemmar för att underlätta familjeåterförening. Myndigheterna måste se till att de sökande förstår behovet av ett snabbt och korrekt informationsutbyte under hela förfarandet.

Proaktivt tillvägagångssätt. Informationsleverantörer, intervjuare, handläggare, företrädare och sökande bör inta en proaktiv hållning i ärenden som rör familjeåterförening. Detta innebär att aktivt söka efter och uppmuntra till framläggande av information om familjemedlemmar och möjligheter till återförening.

Rättslig rådgivning. Medlemsstaterna måste ge de sökande tillgång till rättslig rådgivning som stöd i processen för familjeåterförening, för att säkerställa att de sökande förstår sina rättigheter och skyldigheter och har fått väl underbyggd vägledning om sina ärenden.

Samarbete mellan myndigheter och organisationer. Myndigheterna i EU+-länderna och berörda organisationer måste samarbeta för att lokalisera och identifiera familjemedlemmar till sökande i EU+-länderna. Detta samarbete säkerställer att alla aspekter av ett ärende utreds och att alla synpunkter beaktas så att ett välgrundat beslut kan fattas. Detta innebär klart och tydligt medverkan av organisationer som arbetar med att spåra familjer ⁽³⁹⁾.

Resursallokering. Effektiva förfaranden för spårande av familjemedlemmar kräver tillräckliga mänskliga, materiella och ekonomiska resurser inom myndigheterna. Utbildad personal, tillsammans med nödvändiga resurser och verktyg, är viktiga för att skydda processuella och grundläggande rättigheter och säkerställa snabba förfaranden för familjeåterförening.

⁽³⁹⁾ Artikel 23.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Förordningen om asyl- och migrationshantering

En central del av pakten är förordningen om asyl- och migrationshantering, som ersätter förordning (EU) nr 604/2013 ⁽⁴⁰⁾. Du kan läsa mer om förordningen om asyl- och migrationshantering och spårande av familjemedlemmar i samband med fastställande av ansvar i [del II](#).

Syftet med förordningen om asyl- och migrationshantering är att balansera tydliga regler om ansvar för sökande med mekanismer för solidaritet mellan EU+-länderna. Förordningen om asyl- och migrationshantering **prioriterar spårande av familjemedlemmar** och bekräftar familjeband som det viktigaste kriteriet för att fastställa vilken medlemsstat som är ansvarig för att behandla ansökningar om internationellt skydd ⁽⁴¹⁾. Enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽⁴²⁾ ska de sökande **informerats grundligt om sina rättigheter** och de tillgängliga processerna, inbegripet möjligheten till familjeåterförening. I förordningen om asyl- och migrationshantering föreskrivs användning av en **mall för spårande av familjemedlemmar** ⁽⁴³⁾ och en särskild personlig intervju ⁽⁴⁴⁾. Dessutom har sökande rätt till **kostnadsfri rättslig rådgivning** ⁽⁴⁵⁾ som säkerställer att de har tillgång till informerad rättslig vägledning under hela processen för familjeåterförening. Medlemsstaterna är också skyldiga att stödja spårningsprocessen genom att samarbeta med nationella myndigheter och relevanta internationella organisationer.

Mall för spårande av familjemedlemmar

En detaljerad översikt över mallen för spårande av familjemedlemmar finns i [del II](#). Instruktioner om hur den fylls i finns i mallen.

Enligt artikel 22 i förordningen om asyl- och migrationshantering har sökande rätt att begära och få en mall för spårande av familjemedlemmar, vilket hjälper till att identifiera familjeband tidigt i ansökningsprocessen. Det rekommenderas att mallen och tillhörande information tillhandahålls så snart som möjligt efter det att ansökan har gjorts. Personer som ansöker om internationellt skydd och har familjemedlemmar i EU+-länderna bör fylla i mallen så snart som möjligt. Det finns en särskild mall för ensamkommande barn som ska fyllas i av barnets företrädare.

Eurodac III-förordningen

Uppgifter som lagras i Eurodacsystemet hjälper till att fastställa de berörda barnens identitet och bistår EU+-länderna med att hitta deras familjemedlemmar eller eventuella förbindelser i andra länder. Det är värt att notera att biometriska uppgifter nu kan tas från barn från och med sex års ålder (tidigare 14 år), men att barn under denna ålder fortfarande är undantagna. Dessa uppgifter är dessutom till hjälp vid spårande av försvunna barn och även för brottsbekämpande ändamål,

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) nr 604/2013](#) av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (EUT L 180, 29.6.2013).

⁽⁴¹⁾ Artikel 25 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁴²⁾ Artikel 19 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁴³⁾ Artikel 22 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁴⁴⁾ Artikel 22 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁴⁵⁾ Artikel 21 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

och är ett komplement till andra system som Schengens informationssystem ⁽⁴⁶⁾. Effektiva identifieringsförfaranden är avgörande för dessa processer ⁽⁴⁷⁾.

Screeningförfordningen

Screeningförfordningen spelar en mycket viktig roll i de tidiga skedena av asylprocessen. Den gör det möjligt att samla in preliminär information vid en persons inresa i EU, vilket är viktigt för att kunna identifiera eventuella omedelbara indikatorer på behov av spårande av familjemedlemmar. Denna inledande datainsamling omfattar bland annat personuppgifter, resehistorik och potentiella familjeförbindelser inom EU, vilket gör det möjligt för myndigheterna att snabbt fastställa om det finns skäl för insatser för familjeåterförening.

Screeningförfordningen säkerställer att all relevant information samlas in så snart som möjligt, vilket utgör en grund för ytterligare bedömning och åtgärder inom ramen för förordningen om asyl- och migrationshantering. Denna process för tidig identifiering är avgörande för att säkerställa att ett behov av att spåra familjemedlemmar identifieras och åtgärdas snabbt, vilket bidrar till att skydda enskilda personers välbefinnande och rättigheter, särskilt utsatta grupper som ensamkommande barn. När anspråk på familjesammanhållning uppkommer under screeningen, bör tjänstemännen vid gränskontrollen omedelbart hänvisa dessa ärenden till relevanta myndigheter för att snabbt kunna registrera ansökan och hänskjuta ärendet rätt, till exempel till enheten för asyl- och migrationshantering eller till asyلفörfarandet.

Särskilda tidsfrister för sådana hänskjutningar bör fastställas för att säkerställa snabb uppföljning, så att behovet av spårning av familjemedlemmar kan identifieras och hanteras snabbt. Denna tidiga identifierings- och hänskjutningsprocess är avgörande för att skydda enskilda personers välbefinnande och rättigheter, särskilt utsatta grupper som ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning.

Direktivet om mottagningsvillkor (2024)

Direktivet om mottagningsvillkor (2024) innehåller, som en del av den nya migrations- och asylopakten, viktiga bestämmelser för att stödja spårande av familjemedlemmar och skydda underåriga. I synnerhet betonas att barnets bästa ⁽⁴⁸⁾ är av yttersta vikt, vilket kräver att medlemsstaterna tillhandahåller en levnadsstandard som främjar barnets fysiska, psykologiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Detta innebär att överväga möjligheterna till familjeåterförening, säkerställa den underåriges välbefinnande och sociala stabilitet och skydda barnet mot risker som våld eller utnyttjande. Artikel 27 behandlar särskilt ensamkommande barn och föreskriver att en företrädare ska utses. I företrädarens roll ingår att underlätta spårandet av familjemedlemmar och att säkerställa att underåriga informeras och får stöd under hela processen. I direktivet föreskrivs också att medlemsstaterna ska börja spåra familjemedlemmar så snart som möjligt, med lämpliga sekretessåtgärder för att skydda den underåriges och dennes släktingars säkerhet ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ I enlighet med Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2018/1862](#) av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU (EUT L, 312, 7.12.2018).

⁽⁴⁷⁾ Skäl 44 i Eurodac III-förordningen.

⁽⁴⁸⁾ Artikel 5 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

⁽⁴⁹⁾ Artikel 27:10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

Artikel 27.10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024)

Medlemsstaterna ska, där så krävs med hjälp av internationella eller andra berörda organisationer, börja spåra familjemedlemmar till ensamkommande barn så snart som möjligt sedan en ansökan om internationellt skydd har gjorts, samtidigt som det värnas om barnets bästa. Om den underåriges eller dennes familjs liv eller fysiska säkerhet är hotade, särskilt om familjen har stannat i ursprungslandet, är det viktigt att se till att insamling, behandling och spridning av information om dessa personer sker konfidentiellt, för att inte riskera deras säkerhet.

Förfaranden vid gränserna och spårande av familjemedlemmar

Screeningprocessen spelar en viktig roll för förfarandena vid gränserna och spårandet av familjemedlemmar.

Screeningförfarande

Insamling av information. I enlighet med artikel 17.1 g i screeningförordningen ska myndigheterna samla in uppgifter om huruvida tredjelandsmedborgare har familjemedlemmar i någon medlemsstat. För ensamkommande barn ges särskilda garantier ⁽⁵⁰⁾ som säkerställer att en utbildad företrädare eller person stöder barnet under screeningen på ett barnvänligt och begripligt sätt.

Initiering av spårning. I artikel 19.1 f i förordningen om asyl- och migrationshantering anges att sökande ska informeras om alternativen för familjeåterförening, inbegripet rätten att begära och få en mall för spårande av familjemedlemmar. Denna process bör inledas så snart som möjligt. Den insamlade informationen bör endast användas för spårningsändamål utan att påverka de berörda parterna negativt. Sökanden bör informeras om denna garanti.

Gränsförfarande för asyl

Gränsförfarandet för asyl tillämpas för ensamkommande barn om de utgör ett säkerhetshot ⁽⁵¹⁾. Kriterierna för familjeåterförening i förordningen om asyl- och migrationshantering kan tillämpas, och medlemsstaterna ska utan dröjsmål arbeta för att identifiera familjemedlemmar till ensamkommande barn och säkerställa att barnets bästa prioriteras ⁽⁵²⁾. Internationella organisationer kan hjälpa till med spårning med åtgärder som respekterar de berörda parternas konfidentialitet och skydd.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 13 i screeningförordningen.

⁽⁵¹⁾ I enlighet med artikel 53.1 i förordningen om asylofförfaranden.

⁽⁵²⁾ Artikel 23 i förordningen om asylofförfaranden.

Om det råder tveksamheter kring en persons ålder kan en åldersbedömning behövas. Under denna bedömning rekommenderas att insatserna för spårande av familjemedlemmar kan avbrytas tillfälligt tills personens ålder har bekräftats. När åldern har fastställts bör spårandet av familjemedlemmar återupptas utan dröjsmål, så att relevanta tidsfrister i förordningen om asyl- och migrationshantering kan följas.

Personal som handlägger ärenden som rör ensamkommande barn måste få särskild utbildning för att tillgodose dessa barns särskilda behov och säkerställa att bestämmelserna tillämpas korrekt. Det är viktigt att samla in nödvändig information i god tid, eftersom underlåtenhet att göra detta kan leda till att viktiga tidsfrister för familjeåterförening enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽⁵³⁾ överskrids.

1.2. Syftet med spårande av familjemedlemmar

Spårande av familjemedlemmar tjänar flera viktiga syften för alla sökande, inklusive ensamkommande barn som är en särskilt sårbar grupp.

1. För det första hjälper det till att lokalisera familjemedlemmar som sökanden vill eller bör återförenas med, antingen inom EU+ eller, om tillämpligt, i tredjeländer eller ursprungsländer.
2. För det andra är syftet att återknyta och upprätthålla kontakten mellan separerade familjemedlemmar, under förutsättning att alla samtycker till detta och att det inte utgör någon fara för någon av dem, efter en bedömning av barnets bästa när barn är involverade.
3. För det tredje underlättar det familjeåterförening när det är för de berörda personernas bästa, återigen under förutsättning att säkerhet och ömsesidigt samtycke kan säkerställas.

Ensamkommande barn ägnas på grund av sin ökade sårbarhet särskild uppmärksamhet inom ramen för EU:s asylpolitik, i enlighet med vad som anges i direktivet om mottagningsvillkor (2024). Enligt detta direktiv ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att spåra familjemedlemmarna ⁽⁵⁴⁾, samtidigt som barnets bästa prioriteras ⁽⁵⁵⁾.

Dessutom kan resultaten av spårandet av familjemedlemmar och relevant information som samlats in om situationen i barnets ursprungsland vara användbara vid fastställandet av barnets bästa, i enlighet med artikel 22 i barnkonventionen och i barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 12:

Barn som söker asyl kan också behöva effektiv spårning av familjemedlemmar och information om situationen i sitt hemland för att bestämma vad som är bäst för dem ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵³⁾ Se [del II](#).

⁽⁵⁴⁾ Artikel 27:10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

⁽⁵⁵⁾ Mer information om den relevanta rättsliga ramen finns i [Bilaga I. Rättslig ram – fokus på barns rättigheter](#).

⁽⁵⁶⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No. 12 \(2009\): The right of the child to be heard](#), CRC/C/GC/12, 20 juli 2009, punkt 124.

Denna information kan göra det möjligt för berörda parter att identifiera barnets individuella behov och, beroende på dessa behov, att utarbeta och tillhandahålla lämpligt och skräddarsytt skydd och omsorg, liksom att fastställa barnets bästa utifrån barnets individuella omständigheter. Spårande av familjemedlemmar är också ett verktyg för integration i värdssamhället eftersom det ger kunskap om bakgrunden och barnets informella identifikation. Det är till exempel mycket viktigt att känna till utbildnings- och hälsobakgrunden, kvaliteten på relationerna med föräldrar och andra släktingar, om det finns en historia av övergrepp och/eller våld i hemmet, familjens socioekonomiska situation, familjemedlemmarnas hälsotillstånd och de lokala samhällsdimensionerna. Dessutom är effektivt spårande av familjemedlemmar också avgörande för att förhindra att barn hamnar i adoptions- eller familjehem när deras biologiska föräldrar är vid liv och vill återförenas med dem och det är för barnets bästa.

Omfattningen och metoden för spårande av familjemedlemmar kan variera beroende på om den genomförs för att fastställa vilken medlemsstat som ansvarar för en ansökan om internationellt skydd, i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering, eller inom den bredare ramen för förfarandet för internationellt skydd. De viktigaste skillnaderna mellan spårande av familjemedlemmar inom EU:s territorium och i ursprungslandet eller ett tredjeland belyses nedan.

	Spårande av familjemedlemmar för familjeåterförening i EU+	Spårande av familjemedlemmar i ursprungslandet eller i tredjeländer
Territoriell omfattning	Familjemedlemmen kan befinna sig på ett EU+-lands territorium.	Familjemedlemmen kan befinna sig i barnets ursprungsland eller i ett tredjeland.
Syfte	• Respektera barnets bästa. • Fastställa vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökan om internationellt skydd. • Återförena familjemedlemmar, syskon eller släktingar på en medlemsstats territorium.	• Respektera barnets bästa. • Återknyta familjeband. • Återförena barnet med familjemedlemmens territorium ▪ i EU-värdlandet ▪ i ursprungslandet eller i ett tredjeland.

Rättsliga skyldigheter	• Ta hänsyn till och bedöma barnets bästa. • Säkerställa att en kvalificerad företrädare utför de uppgifter som tilldelats enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽⁵⁷⁾. • Identifiera familjemedlemmar, syskon eller släktingar ⁽⁵⁸⁾. • Lämna in en framställan om övertagande inom ramen för förordningen om asyl- och migrationshantering så snart som den ansvariga medlemsstaten har identifierats ⁽⁵⁹⁾. • Återförening familjemedlemmar, syskon eller släktingar, förutsatt att detta är för barnets bästa.	• Ta hänsyn till och bedöma barnets bästa. • Inleda spårande av familjemedlemmar eller fortsätta processen när så är lämpligt. • Säkerställa att en kvalificerad företrädare företräder/bistår barnet. • Bedöma barnets status (för att förbereda för familjeåterförening).
-------------------------------	---	--

Det är viktigt att förstå att lokaliseringen av ett barns familj **inte nödvändigtvis leder till familjeåterförening**. En återförening kanske inte alltid är möjlig eller lämplig och de behöriga myndigheterna måste beakta ytterligare faktorer, särskilt i ärenden som rör potentiell familjeåterförening.

Barn. När det gäller barn måste principen om barnets bästa vägleda alla beslut, och barnets rätt att höras måste respekteras, så att dennes åsikter ges lämplig tyngd på grundval av mognad. Om ett barn eller en familjemedlem visar ovilja mot att återknyta banden bör orsakerna utredas noggrant. Rådgivning – som tillhandahålls separat eller gemensamt via telefon, videolänk eller andra metoder – kan ibland bidra till att återknyta familjebanden. Om barnet eller familjen i slutändan uttrycker en önskan om att inte återknyta dessa band bör dock deras önskemål respekteras ⁽⁶⁰⁾.

Vuxna. För vuxna kräver familjeåterförening samtycke och en bevisad önskan om att återförenas, särskilt för makar som också kan komma i fråga för familjeåterförening. Det är också viktigt att bedöma och hantera eventuella risker, som förekomst av våld i hemmet, som kan påverka beslutet om att återförening familjemedlemmar.

Om sökanden eller familjen i slutändan inte vill återknyta familjebanden bör deras önskemål respekteras.

⁽⁵⁷⁾ Artikel 23.5 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁵⁸⁾ Artikel 23.6 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁵⁹⁾ Artikel 25 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁶⁰⁾ För mer information om den rättsliga ram som är relevant för barn, se [Bilaga I. Rättslig ram – fokus på barns rättigheter](#).

1.3. Huvudaktörer i processer för spårande av familjemedlemmar

Vilka olika aktörer som deltar i processen för spårande av familjemedlemmar beror på värdlandets rättsliga och institutionella ram, samt på analysen av riskfaktorerna och tystnadsplikten i varje enskilt fall. Särskilt när det gäller sökande eller flyktingar kan kontakter med myndigheter i ursprungslandet eller konsulära myndigheter i värdlandet utsätta personen för skada, om staten är den huvudsakliga aktören som utövar förföljelse. Yttersta försiktighet bör iakttas för att förhindra exponering för ytterligare risker, och en ingående bedömning av den enskilda situationen måste göras. Beroende på omständigheterna i det enskilda ärendet kan spårande av familjemedlemmar innebära identifiering av familjemedlemmar på EU+-territoriet, utanför EU+-territoriet, i ursprungslandet eller i ett tredjeland (barnet kan till exempel ha lämnat sina föräldrar bakom sig i ett flyktingläger). Detta kan kräva samarbete med andra nationella myndigheter, myndigheter i ett annat EU+-land eller att kontakt behöver tas med resurser i ursprungslandet eller i tredjelandet, om detta inte försätter barnet eller familjen i fara.

Aktörer som kan komma att involveras anges i tabellen.

	Spårande av familjemedlemmar i ett EU+-land	Spårande av familjemedlemmar i ursprungslandet eller i tredjeländer
Aktörer	• Barnet • Barnets företrädare • Myndigheterna ⁽⁶¹⁾ i medlemsstaten • Myndigheterna i andra EU+-länder • Internationella organisationer eller andra relevanta organisationer, inbegripet spårningsorganisationer ⁽⁶²⁾ • Barnets familjemedlemmar • Övriga	• Barnet • Barnets företrädare • Myndigheterna ⁽⁶³⁾ i värdstaten • Världstatens ambassader och konsulat. • Internationella organisationer eller andra relevanta organisationer ⁽⁶⁴⁾. • Lokala spårningstjänster • Myndigheterna i ursprungslandet eller i ett tredjeland, förutsatt att det inte utgör en risk för barnet eller dennes familjemedlemmar • Övriga

För både barn och vuxna i beroendeställning måste lämpliga mekanismer finnas på plats för stöd under processen för spårande av familjemedlemmar, med beaktande av deras särskilda behov och omständigheter.

Sökanden är ofta den främsta källan till information för spårande av familjemedlemmar, även om det rör sig om ett barn eller en vuxen i beroendeställning. När det gäller **barn** bör lämpliga

⁽⁶¹⁾ Detta kan omfatta alla berörda parter som arbetar med skydd av barn, som rättsliga myndigheter, lokal socialtjänst, förmyndare och hälso- och sjukvårdstjänster.

⁽⁶²⁾ Se mer i avsnittet "Organisationer som arbetar med att spåra familjer" i [del II](#).

⁽⁶³⁾ Detta kan omfatta alla berörda parter som arbetar med skydd av barn, som rättsliga myndigheter, lokal socialtjänst, förmyndare och hälso- och sjukvårdstjänster.

⁽⁶⁴⁾ Det är viktigt att notera att ICRC och nationella rödkors- och rödahalvmåneföreningar inte delar resultaten av insatser för spårande av familjemedlemmar med tredje parter. Informationen förmedlas uteslutande och direkt till de familjemedlemmar som deltar i sökandet efter försvunna släktingar.

barnvänliga mekanismer ⁽⁶⁵⁾ tillämpas för att göra det möjligt för barnet att förstå syftet med spårande av familjemedlemmar, processen och de möjliga resultaten och konsekvenserna. Detta innebär att se till att språkliga tolkar och kulturtolkar, om sådana är involverade, är väl informerade om vikten av att samarbeta med barnet på ett barnvänligt sätt, särskilt vad gäller användning av språk och kommunikation.

Barnet bör utan dröjsmål informeras och rådfrågas om processen för spårande av familjemedlemmar samt om eventuella framsteg i detta avseende. Barnets åsikter bör beaktas i alla skeden och bör komma i främsta rummet, i linje med barnets ålder och mognad.

Barnets deltagande i processen bör underlättas av förmyndaren, som kan fungera som en länk mellan barnet och de olika involverade aktörerna. Barnets **förmyndare** bör stödja och följa barnet under hela processen för spårande av familjemedlemmar. Förmyndaren bör företräda barnet och vid behov komplettera hans eller hennes rättskapacitet för att se till att alla åtgärder vidtas för att tillgodose barnets bästa. Den utsedda förmyndaren bör informeras och rådfrågas om alla åtgärder som vidtas avseende barnet. Beroende på omständigheterna i det enskilda ärendet kan förmyndaren också vara aktivt engagerad i att inhämta relevant information från barnet.

För **vuxna**, som också kan behöva stöd under processen, bör åtgärder vidtas för att göra det möjligt för personen i fråga att förstå målen och de steg som ingår i spårande av familjemedlemmar. Om den vuxna sökandens förmåga att delta fullt ut i beslutsfattandet är begränsad på grund av sårbarhet, bör en utsedd företrädare eller stödperson följa med sökanden för att se till att hans eller hennes perspektiv och preferenser respekteras i alla skeden. Denna företrädare bör informeras och rådfrågas om alla åtgärder som vidtas, förespråka det bästa för denna vuxna i beroendeställning och samtidigt hjälpa honom eller henne med att tillhandahålla relevant information för spårande av familjemedlemmar.

Myndigheter i EU+-länderna som skulle kunna delta i processen för spårande av familjemedlemmar är till exempel asylmyndigheter, immigrationsmyndigheter och barnskyddsteam på nationell och lokal nivå. Världstatens ambassader eller konsulära myndigheter i ursprungslandet eller i tredjeländer kan också vara involverade. I enlighet med EU:s asylregelverk ⁽⁶⁶⁾ har medlemsstaternas myndigheter en proaktiv roll i processen för att spåra ett barns familjemedlemmar, om detta anses vara för barnets bästa. Staterna bör, genom sina barnskyddsmyndigheter och andra relevanta myndigheter, utarbeta processer för att spåra familjemedlemmar och göra det obligatoriskt att spåra familjemedlemmar till ensamkommande barn – utom när detta anses strida mot barnets bästa eller när det kan utgöra en fara för barnet eller dess familj. Spårande av familjemedlemmar är en förutsättning för att säkerställa det skydd och den omvårdnad som krävs för barnets välbefinnande ⁽⁶⁷⁾. I enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽⁶⁸⁾ måste personalen vid de behöriga myndigheterna få fortlöpande utbildning om barns särskilda behov.

⁽⁶⁵⁾ Barnvänliga mekanismer är system eller processer som är utformade så att de är lätta att förstå och tillgängliga för barn och säkerställer att deras behov och rättigheter respekteras. Dessa mekanismer prioriterar barns välbefinnande och säkerhet, vilket gör det lättare för dem att uttrycka sina åsikter, få tillgång till tjänster och få lämpligt stöd.

⁽⁶⁶⁾ I synnerhet artikel 33.7 i skyddsgrundsförordningen, artikel 27.10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024) och artikel 23 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁶⁷⁾ Särskilt artiklarna 8, 9 och 10 i barnkonventionen.

⁽⁶⁸⁾ Artikel 23.6 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Relaterade EUAA-verktyg

EUAA har tagit fram utbildningsmoduler och praktiska vägledningar som behandlar barns och andra utsatta sökandes särskilda behov. För mer information, se EUAA:s utbildningskatalog på EUAA:s webbplats, <https://euaa.europa.eu/training-catalogue>.

Spårande av familjemedlemmar är dessutom ett område i asylsammanhang där EU+-länderna ofta samarbetar med **internationella eller andra relevanta organisationer** och förlitar sig på deras tjänster. Vissa internationella organisationer har stor erfarenhet och sakkunskap om spårande av familjemedlemmar. Dessa organisationer har upprättat nätverk, verktyg och metoder för att underlätta spårande av familjemedlemmar på ett sätt som garanterar barnets säkerhet och att barnets bästa tillvaratas. Sådana organisationers tjänster är särskilt relevanta när spårande av familjemedlemmar äger rum i ursprungslandet eller i tredjeländer. Några av de organisationer som EU+-länderna samarbetar med i detta avseende är UNHCR, Internationella organisationen för migration, den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen och International Social Service.

Medlemsstaterna kan underlätta den sökandes tillgång till sådana organisationers spårningstjänster. De bör också vid behov söka bistånd från relevanta organisationer och myndigheter för att bistå sökanden i processen för spårande av familjemedlemmar, förutsatt att de berörda organisationernas principer och standarder respekteras ⁽⁶⁹⁾. Samtycke från den berörda personen (barn eller vuxen för vilka spårningsprocessen genomförs) måste inhämtas innan dessa organisationer utbyter information med de berörda myndigheterna ⁽⁷⁰⁾.

Tjänster och aktörer från lokalsamhällets organisationer, som har praktisk erfarenhet på området och är bekanta med kopplingarna till lokalsamhället och sociala och religiösa nätverk, kan också i relevanta fall vara involverade i processen för spårande av familjemedlemmar. Hänsyn bör tas till sekretess, dataskydd och säkerhet när man beslutar om huruvida man ska involvera lokala aktörer för att undvika att utsätta barnet, familjemedlemmarna eller tjänsteleverantörerna själva för fara. Vid sådana organisationers involvering i spårningsprocessen bör deras principer och standarder respekteras.

Beroende på omständigheterna i ursprungslandet eller tredjelandet och efter en noggrann bedömning av barnets och familjemedlemmarnas säkerhet samt tystnadsplikten, kan **myndigheterna i ursprungslandet eller tredjelandet eller de diplomatiska enheter i Europa som företräder dessa länder** också delta i processen för spårande av familjemedlemmar. Detta bör alltid ske **med största försiktighet** för att inte försätta de involverade i fara eller äventyra asylprocessens integritet och de sökandes och deras familjemedlemmars säkerhet ⁽⁷¹⁾.

⁽⁶⁹⁾ Särskilt principer och standarder för medlemmarna i rödakors- och rödahalvmånerörelsen. Notera att ICRC och nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar inte delar resultaten av insatser för spårande av familjemedlemmar med tredje parter. Informationen förmedlas uteslutande och direkt till de familjemedlemmar som deltar i sökandet efter försvunna släktingar.

⁽⁷⁰⁾ I enlighet med artikel 23.3 och 23.6 i förordningen om asyl- och migrationshantering och artikel 27.10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

⁽⁷¹⁾ I enlighet med artikel 33.7 i skyddsgrundsförordningen och artikel 27.10 i direktivet om mottagningsvillkor (2024).

När **barnets familjemedlem** påträffas bör denne involveras i verifieringen av familjebanden, i processen för att återknyta familjebanden och i alla eventuella resultat av processen för spårande av familjemedlemmar, om detta är för barnets bästa. Andra familjemedlemmar eller släktingar som befinner sig på EU+-territoriet, men som inte anses vara ansvariga för barnet i medlemsstaten, bör vara delaktiga i processen eftersom det är troligt att de har information som är relevant för processen för spårande av familjemedlemmar.

Utöver ovannämnda aktörer i processen för spårande av familjemedlemmar kan även **andra profiler** spela en roll, som allmänna åklagare eller domare, lärare och psykologer, religiösa ledare eller samhällsledare, andra personer som är kända för barnet eller familjen osv.

I allmänhet underlättar **samarbete** mellan dessa aktörer inom ett samordnat system en funktionell och tvärvetenskaplig process för spårande av familjemedlemmar. Skyddsåtgärder som säkerställer att alla berörda aktörer sätter barnets bästa i främsta rummet, i synnerhet barnets och familjens säkerhet, bör alltid tillämpas.

Checklista för spårande av familjemedlemmar

Denna checklista innehåller viktiga punkter som behöver övervägas för att genomföra spårandet av familjemedlemmar på ett sätt som respekterar individuella rättigheter, säkerställer frivilligt deltagande, upprätthåller sekretessen och främjar familjeåterförening när detta är säkert och lämpligt.

- ☐ **Separera spårande av familjemedlemmar från skyddsbeslut.** Säkerställ att beslutet om att bevilja eller neka internationellt skydd inte påverkas av resultaten av insatserna för att spåra familjemedlemmar eller av någon av de uppgifter som samlas in under förfarandet för att spåra familjemedlemmar.
- ☐ **Främja familjeåterförening.** Fokusera på spårande av familjemedlemmar för att möjliggöra familjeåterförening, skydda familjesammanhållningen och dra fördel av det skydd och stöd som familjer ger, och beakta samtidigt personens vilja och vad som är för personens bästa.
- ☐ **Undvik att familjer separeras.** Familjer som söker asyl tillsammans bör i allmänhet inte skiljas åt, utom under exceptionella omständigheter. Om familjen har skilts åt ska regelbunden familjekontakt upprätthållas, om detta är för barnets bästa. Spårningsprocessen kan orsaka betydande känslomässigt lidande för sökande och barn, vilket understryker behovet av lämpligt psykologiskt stöd. Dessutom är närvaron av medlemmar från den utvidgade familjen eller omsorgsgivare viktig för ett barns känslomässiga välbefinnande, och man bör undvika att skilja dem åt om dessa personer inte utgör en risk för skyddet av barnet.

- ☐ **Använd informationen endast för spårning.** Säkerställ att information som samlas in för spårande av familjemedlemmar endast används för detta ändamål. Håll den information som samlas in under processen för spårande av familjemedlemmar konfidentiell. Tillämpa skyddsåtgärder för att säkerställa att hela processen för spårande av familjemedlemmar och insamlingen av information inte kommer att påverka någon av de berörda parterna negativt.
- ☐ **Frivillig grund.** Genomför spårande av familjemedlemmar på frivillig grund och endast efter begäran från den berörda parten, baserat på dennes informerade beslut. Vägran att dela information om släktingar bör inte påverka asylprocessen negativt.
- ☐ **Informerat samtycke.** Inhämta informerat samtycke från alla parter innan personuppgifter eller känslig information lämnas ut och innan ytterligare åtgärder vidtas. Både frågeställaren och den familjemedlem som har spårats har rätt att vägra kontakt och rätt till att inte släktingen informeras om deras egna exakta plats/adress (om den inte redan är känd).
- ☐ **Bedöm riskerna.** Överväg noggrant alla potentiella risker för samtliga familjemedlemmar, både dem som spåras och dem som inleder spårningsprocessen, innan spårningsprocessen inleds och under alla efterföljande steg av processen. Om ny information om risker blir tillgänglig i ett senare skede, bör spårningsplanen bedömas på nytt mot bakgrund av denna information.
- ☐ **Prioritera skydd och barnets bästa.** I alla beslut bör skydd, säkerhet och barnets bästa prioriteras.

Beslutet om huruvida, och var, en familj ska återförenas bör ta hänsyn till alla berörda parter behov, bästa intresse, säkerhet, trygghet och preferenser.

2. Principer och rättssäkerhetsgarantier

Vid spårande av familjemedlemmar måste välbefinnandet för sårbara personer och vuxna i beroendeställning, inbegripet barnets bästa, tryggas. Detta är avgörande för att säkerställa att deras rättigheter respekteras fullt ut under hela spårningsprocessen. För att uppnå detta finns en uppsättning rättssäkerhetsgarantier vars syfte är att främja rättvisa, öppenhet och ett personcentrerat tillvägagångssätt, med särskild tonvikt på familjesammanhållning, säkerhet och välbefinnande.

2.1. Fokus på barnets bästa

Spårande av familjemedlemmar är av avgörande betydelse för att uppfylla barnets rätt att upprätthålla personliga relationer och ha direktkontakt med sina familjemedlemmar. Det är viktigt att medlemsstaterna fullgör sin skyldighet att bevara dessa förbindelser när det är för barnets bästa.

Barnets bästa är en av de fyra vägledande principerna om barns rättigheter (rätten till icke-diskriminering, barnets bästa, rätten till liv och utveckling samt rätten att höras) som ligger till grund för barnkonventionen ⁽⁷²⁾ och stadgan ⁽⁷³⁾. Enligt vad som anges i artikel 3.1 i barnkonventionen:

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

FN:s kommitté för barnets rättigheter har klargjort att barnets bästa bör tolkas som ett trefaldigt begrepp ⁽⁷⁴⁾ som omfattar följande:

- en materiell rättighet,
- en grundläggande rättslig tolkningsprincip och
- ett tillvägagångssätt.

I sin allmänna kommentar nr 6 (2005) om behandlingen av ensamkommande barn och barn som har skilts från föräldrarna utanför ursprungslandet ⁽⁷⁵⁾ har FN:s kommitté för barnets rättigheter gett vägledning om hur hänsyn ska tas för barnets bästa som en allmän förfaranderegul genom särskilda förfarandemässiga garantier. Dess ståndpunkt om barnets rätt att få sitt bästa satt i främsta rummet vidareutvecklas i den allmänna kommentaren nr 14 (2013) tillsammans med rättssäkerhetsgarantierna ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷²⁾ Artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen.

⁽⁷³⁾ Artikel 24 i stadgan.

⁽⁷⁴⁾ Läs mer om barnets bästa enligt FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration \(artikel 3, punkt 1\)](#), 29 maj 2013, CRC/C/GC/14, 29 maj 2013.

⁽⁷⁵⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punkterna 80–88.

⁽⁷⁶⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration \(Article 3, para. 1\)](#), 29 maj 2013, CRC/C/GC/14, 29 maj 2013.

De nya instrumenten i det gemensamma europeiska asylsystemet måste genomföras i enlighet med både stadgan och barnkonventionen. Denna skyldighet beskrivs tydligt i skäl 25 i screeningförfordningen och i skäl 67 i förordningen om asylförfaranden. I dessa förordningar betonas att barnets bästa ska vara den främsta prioriteringen för alla behöriga myndigheter när de tillämpar instrumenten i det gemensamma europeiska asylsystemet. Denna bedömning måste upprätthållas under hela asylförfarandet. Dessutom gäller den bedömning av barnets bästa som beskrivs i direktivet om mottagningsvillkor (2024) även för asylförfarandet ⁽⁷⁷⁾.

Familjesammanhållning är en mycket viktig aspekt när det gäller att försäkra sig om barnets bästa ⁽⁷⁸⁾. Underåriga bör om möjligt stanna hos sina föräldrar eller omsorgsgivare. För att stödja detta kräver principen om familjesammanhållning att familjer med underåriga inkvarteras i miljöer som tillgodoser deras särskilda behov, för att undvika separation och säkerställa stabilitet. Detta gäller även i de fall där det finns skäl till förvar, eftersom principen om familjesammanhållning kräver användning av lämpliga alternativ för förvar av familjer med underåriga. Dessa alternativ bör säkerställa att familjer inkvarteras i miljöer som är lämpliga för deras behov ⁽⁷⁹⁾.

Inom ramen för förordningen om asyl- och migrationshantering omfattar barnets bästa de relaterade bestämmelserna i direktivet om mottagningsvillkor (2024) ⁽⁸⁰⁾. Det är absolut nödvändigt att barnets bästa och familjesammanhållningen respekteras fullt ut och integreras i bedömningen av barnets bästa. Detta innebär att familjens välbefinnande och sammanhållning måste beaktas och bevaras i största möjliga utsträckning under alla förfaranden.

Identifiering och spårning av familjemedlemmar är viktiga delar i detta ramverk. Målet är att se till att familjesammanhållningen upprätthålls under förfaranden för omplacering och gränsförfaranden ⁽⁸¹⁾. Myndigheterna är skyldiga att göra sitt yttersta för att identifiera och spåra familjemedlemmar för att upprätthålla principen om familjesammanhållning och barnets bästa. Processen får inte medföra någon fara för det berörda barnet, familjen eller de aktörer som kommer att genomföra spårandet av familjen.

Medan spårningen pågår ligger ansvaret för barnet på värdstaten. Därför bör en riskbedömning för familjespårningens specifika syften utföras. Denna riskbedömning måste ingå i den bedömning av barnets bästa som görs före spårningen, med tanke på att bedömningen av barnets bästa analyserar både barnets och familjens säkerhetsaspekter, möjligheterna till att återknyta kontakten med familjen och/eller familjeåterförening, barnets välbefinnande och barnets åsikter i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad. De specifika metoderna för spårande av familjemedlemmar, potentiella aktörer som ska involveras och de möjliga sätten att samla in information bör också fastställas med hänsyn till säkerhetsgarantierna. Ett barn kan endast återförenas om återföreningen är för barnets bästa.

⁽⁷⁷⁾ Artikel 22.2 i förordningen om asylförfaranden.

⁽⁷⁸⁾ Familjeenheten bör bevaras i så stor utsträckning som möjligt (artiklarna 45.2 och 54.2 i förordningen om asylförfaranden).

⁽⁷⁹⁾ Såsom anges i skäl 40 i direktivet om mottagningsvillkor (2024), där det fastställs att familjer med underåriga måste inkvarteras i mottagningsanläggningar som är anpassade efter deras behov. Behovet av att anpassa sig till kraven i direktivet om mottagningsvillkor (2024) fastställs också i artikel 54.2 i förordningen om asylförfaranden.

⁽⁸⁰⁾ Skäl 46 och artikel 23.4 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁸¹⁾ Detta förstärks av bestämmelserna i skäl 70, artiklarna 67 och 68 i förordningen om asyl- och migrationshantering och artikel 45 i förordningen om asylförfaranden.

Ärenden som rör barnäktenskap: barnets bästa och rättsliga överväganden

I samtliga fall där den ena eller båda parterna i ett äktenskap är underåriga ska samtliga nedanstående faktorer beaktas vid bedömningen av barnets bästa.

Om ett ensamkommande barn är gift med en vuxen som är lagligen bosatt i en medlemsstat, eller om båda makarna är underåriga, kommer äktenskapet i allmänhet att bedömas på grundval av nationell lagstiftning och internationella standarder om skydd av barn och barns välbefinnande. I samband med **spårande av familjemedlemmar och familjeåterförening** kan medlemsstaterna betrakta äktenskapet som giltigt endast om det överensstämmer med nationell lagstiftning om sådana äktenskaps giltighet och om äktenskapet inte strider mot barnets bästa.

När äktenskapet omfattar ett barn som är gift med en vuxen är det viktigt att ta ytterligare hänsyn till barnets välbefinnande och eventuella skyddsbehov. Myndigheterna måste noggrant bedöma om spårning och efterföljande återförening tjänar den underåriges bästa, särskilt när det kan finnas farhågor om utnyttjande, tvång eller andra risker i samband med äktenskapet. I detta ingår att involvera barnskyddsmyndigheter och relevanta organisationer för att ge vägledning och se till att barnets välbefinnande prioriteras vid alla åtgärder.

Om båda makarna är underåriga kan äktenskapet betraktas med särskild försiktighet, eftersom medlemsstaterna i allmänhet prioriterar skyddet av underåriga före formaliserade föreningar som inbegriper ungdomar. Spårning och återförening i sådana ärenden fokuserar på att säkerställa trygga, åldersanpassade levnadsvillkor för båda de underåriga och skyddsåtgärder som är förenliga med vad som är varje **barns bästa**. Även här är nationella lagar och principer om skydd av barn vägledande, med ett tydligt fokus på den underåriges hälsa, säkerhet och personliga utveckling snarare än på validering av civilståndet.

Riskbedömning

Potentiella risker för barnet eller barnets familjemedlemmar bör beaktas i alla skeden av spårningsprocessen för att undvika skada. För att säkerställa detta är det viktigt att samla in all relevant information om ursprungslandet och/eller transitlandet och fastställa potentiella risker och riskreducerande åtgärder för att minska deras inverkan. I förberedelserna för återförening av barn måste hänsyn tas till behovet av att skydda dem mot diskriminering, riktade attacker och ytterligare risker för repressalier från nätverk för människohandel (se exempel nedan). Om spårande av familjemedlemmar kan innebära fara för barnet eller dess familjemedlemmar, bör ärendet hänvisas till behöriga aktörer för att utreda behovet av internationellt skydd ⁽⁸²⁾.

⁽⁸²⁾ IOM, Unicef, IOM-Unicef Strategic Collaboration Framework (2022–2023), [Family tracing and assessment form](#), 2022.

Nedan visas en ofullständig förteckning över omständigheter som kräver särskild uppmärksamhet.

- **Risk för repressalier i fall av våld i hemmet:** Om det finns en historia av våld i hemmet inom familjen kan återupprättandet av kontakten utsätta barnet för ytterligare skada. Att utvärdera familjedynamiken och försäkra sig om en säker miljö för barnet är av största vikt.
- **Deltagande i väpnat våld:** Barn som har varit inblandade i väpnat våld mot sitt eget samhälle är utsatta för unika risker. Att säkerställa deras säkerhet kräver noggrann planering och medverkan av specialiserade organisationer.
- **Förföljelse:** Om barnet eller dess familjemedlemmar riskerar att utsättas för förföljelse i hemlandet, kan spårande av familjemedlemmar utsätta dem för allvarliga konsekvenser. Det är mycket viktigt att bedöma det politiska landskapet och potentiella hot innan kontakter tas. Barn och deras familjer som tillhör marginaliserade etniska eller religiösa grupper kan till exempel utsättas för ökad risk för förföljelse. Insatser för spårande av familjemedlemmar måste ta hänsyn till dessa faktorer och prioritera de inblandade personernas säkerhet och anonymitet.
- **Människohandel och utnyttjande:** Spårande av familjemedlemmar kan utsätta barnet eller dess familjemedlemmar för repressalier från människohandlare, särskilt om barnet har fungerat som vittne. I sådana ärenden måste spårandet av familjemedlemmar utvärderas noggrant för att förhindra att familjen utsätts för ytterligare fara. I fall där barnet har varit offer för människohandel kan kontakt med familjen oavsiktligt underrätta människohandlarna om var barnet befinner sig, vilket utgör en risk för både barnet och dess familj. Noggranna riskbedömningar och medverkan av organisationer som arbetar mot människohandel är nödvändiga.

Relaterade publikationer

Easo, [Praktisk vägledning om barnets bästa i asylförfaranden](#), 2019. Denna vägledning hjälper EU+-ländernas myndigheter att tillämpa principen om barnets bästa och att ge barn starkare garantier i asylförfarandena. Vägledningen redogör för bakgrundsfaktorer för barnets bästa, relevanta garantier, vägledning om hur man bedömer barnets bästa i praktiken samt sårbarhets- och riskindikatorer.

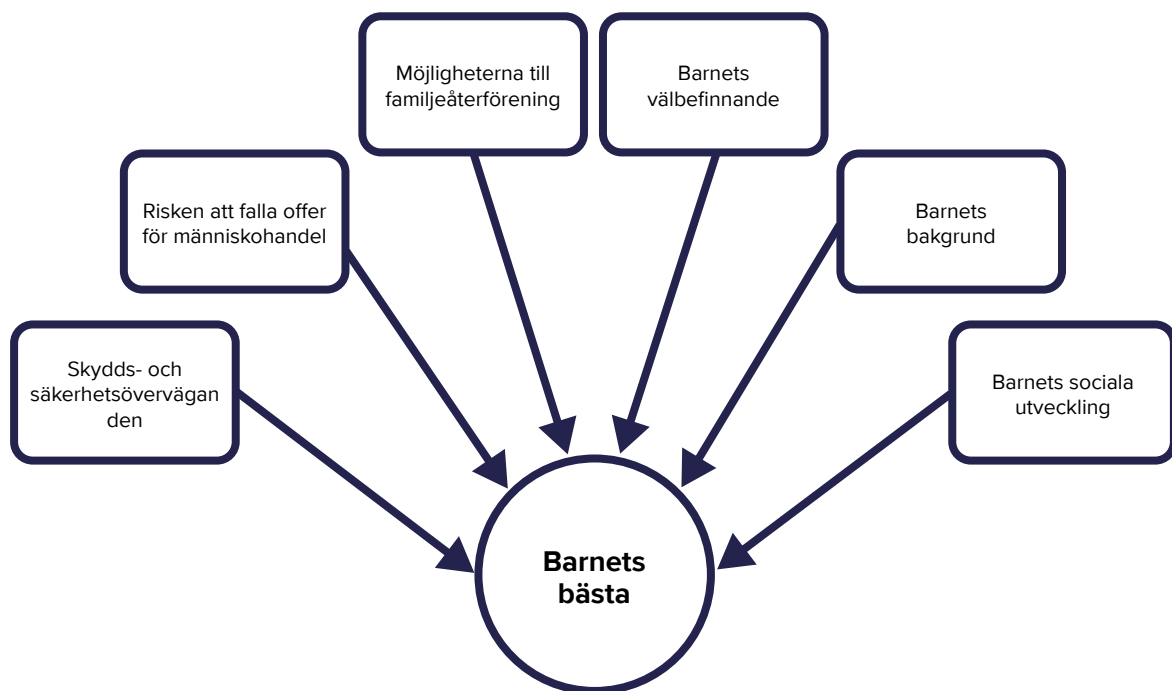
Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), [Förmyndarskap för barn som inte tas om hand av sina föräldrar](#), 30 juni 2014. Denna handbok ger förmyndarna information om hur de kan göra en bedömning av barnets bästa eller se till att de myndigheter som gör bedömningen tar hänsyn till alla relevanta aspekter.

Skäl 15 i skyddsgrundsförordningen

Vid en bedömning av barnets bästa bör medlemsstaternas myndigheter i synnerhet beakta principen om familjesammanhållning, den underårigas välbefinnande och sociala utveckling, språkkunskaper, trygghet och säkerhet samt den underårigas åsikter med vederbörlig hänsyn till den underårigas ålder och mognad.

Figur 1. Komponenter i barnets bästa

Enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ska myndigheterna **prioritera** ansökningar om internationellt skydd från personer med familjemedlemmar i EU+-länderna. Både de anmodande och de anmodade länderna förväntas påskynda behandlingen av ansökningar och överföringar relaterade till familjesammanhållning och säkerställa snabb tillgång till asylförfarandet. Myndigheterna bör visa flexibilitet och sträva efter att återförening familjemedlemmar så snart som möjligt.

2.2. Rättssäkerhetsgarantier

I detta avsnitt beskrivs rättssäkerhetsgarantier för att säkerställa skydd och välbefinnande för utsatta personer under spårande av familjemedlemmar, däribland ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning. Dessa skyddsåtgärder är anpassade till relevanta rättsliga instrument och icke-bindande lagstiftningsrekommendationer. Förmyndarens eller företrädarens roll är till exempel mycket viktig för både barn och vuxna i beroendeställning – i tillämpliga fall – för att tillhandahålla information, representation och stöd om ett beslut om spårande av familjemedlemmar behöver granskas.

Dessa skyddsåtgärder omfattar

1. säkerhet
2. förmyndare/företrädare
3. information
4. barnets åsikter ska höras
5. tystnadsplikt
6. dataskydd
7. verifiering av familjeband
8. principen om att hellre fria än fälla
9. effektivt rättsmedel.

Dessutom spelar principen om familjesammanhållning en avgörande roll för att bevara den sökandes välbefinnande. Samarbete mellan relevanta aktörer är avgörande för att säkerställa att dessa skyddsåtgärder genomförs på ett effektivt sätt. Dessa förfarandemässiga åtgärder säkerställer att spårandet av familjemedlemmar inte bara syftar till att återföreina familjer, utan gör det på ett sätt som fullt ut respekterar och skyddar de berörda personernas rättigheter.

2.2.1. Säkerhet

Säkerheten är av stor vikt för sårbara personer vid spårande av familjemedlemmar, särskilt för ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning. Spårande av familjemedlemmar bör ske med full hänsyn till säkerheten⁽⁸³⁾. Utöver den inledande riskbedömningen måste säkerheten kontinuerligt övervakas under hela processen för spårande av familjemedlemmar. I detta ingår att ta hänsyn till de sökandes fysiska och känslomässiga säkerhet samt de potentiella riskerna för de familjemedlemmar som spåras. Detta gäller särskilt för ärenden där det kan finnas farhågor om våld i hemmet, människohandel eller andra former av våld eller övergrepp. För ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning måste förmyndaren eller företrädaren spela en central roll när det gäller att se till att barnet förstår potentiella risker, utifrån sin mognadsgrad, och för att ge honom eller henne stöd i att uttrycka eventuella farhågor. På samma sätt måste vuxna i beroendeställning, som personer med psykisk, fysisk eller känslomässig sårbarhet, informeras om potentiella risker på ett tillgängligt sätt, och deras företrädare ska hjälpa dem att uttrycka farhågor.

2.2.2. Utnämning av förmyndare

I enlighet med internationella konventioner och EU-förordningar finns det en tydlig skyldighet att tillhandahålla särskilt skydd och bistånd till barn som tillfälligt eller permanent berövats sin familjemiljö. Detta betonas särskilt i barnkonventionen⁽⁸⁴⁾, vilken särskilt fokuserar på skydd av flyktigbarn. EU:s nya asyllagstiftning förstärker detta genom att föreskriva att en företrädare eller förmyndare ska utses för ensamkommande barn under hela asylprocessen.

⁽⁸³⁾ Artikel 6 i barnkonventionen.

⁽⁸⁴⁾ Artiklarna 20 och 22.2 i barnkonventionen.

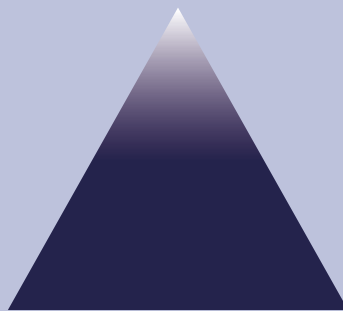
FRA, *Förmyndarskap för barn som inte tas om hand av sina föräldrar*, 30 juni 2014.

Ytterligare vägledning om förmyndarens roll i spårandet av familjemedlemmar finns handboken om barn som inte tas om hand av sina föräldrar från FRA (Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter).

Förmyndaren utövar tre olika funktioner när barnet saknar föräldraomsorg, vilket illustreras i figuren.

1. Säkerställer barnets allmänna välbefinnande

2. Tar till vara
barnets bästa

3. Utövar juridisk
representation och
kompletterar barnets
rättskapacitet

Den utsedda företrädarens roll är mycket viktig. Företrädaren är den som ska säkerställa att barnet kan utöva sin rätt att höras. Från den inledande screeningen och under hela asyلفörfarandet ansvarar företrädaren för att se till att det ensamkommande barnet har en lämplig representation och får tillräckligt stöd. Detta innebär att agera för barnets bästa, vid behov utöva dennes rättskapacitet och spela en viktig roll i spårandet av familjemedlemmar för att upprätthålla familjesammanhållningen.

Vuxna i beroendeställning som saknar förmåga att företräda sig själva bör också få stöd från en utsedd företrädare utan dröjsmål, i enlighet med nationella ramar. För utsatta grupper, särskilt vuxna i beroendeställning, måste rättssäkerhetsgarantierna ta hänsyn till särskilda behov och olika komplicerade faktorer. Vuxna i beroendeställning kan behöva

- **skräddarsydd kommunikation** – information bör tillhandahållas på ett tillgängligt sätt, med beaktande av eventuella kognitiva, sensoriska eller språkrelaterade utmaningar
- **stöd i beslutsfattandet** – företrädare bör bistå vuxna i beroendeställning med beslutsfattande, särskilt när de förstår konsekvenserna av spårande av familjemedlemmar eller när de samtycker till särskilda åtgärder
- **regelbundna kontroller och justeringar av stödet** – kontinuerliga bedömningar kan krävas för att säkerställa välbefinnandet för den vuxne i beroendeställning, med justeringar av stödmekanismerna vid behov.

Om vuxna i beroendeställning är motvilliga att delta i spårandet av familjemedlemmar, bör deras preferenser övervägas noggrant. Företrädaren kan behöva väga den enskildes självständighet mot skyddsöverväganden, under vägledning av principen om personens bästa, liknande det tillvägagångssätt som används för ensamkommande barn.

Enligt den nya migrations- och asylpakten bör företrädare vars intressen står i konflikt med den underåriges intressen, eller som potentiellt skulle kunna ha sådana konflikter, inte utses

för att säkerställa att företrädarens roll blir effektiv ⁽⁸⁵⁾. Dessutom måste företrädare ha lämpliga kvalifikationer och sakkunskaper. De måste också genomgå regelbunden utbildning för att hålla sig informerade och kunna ge det nödvändiga stödet ⁽⁸⁶⁾. Vidare är kontinuiteten i representationen ⁽⁸⁷⁾ och stödet till ensamkommande barn viktig. Bestämmelser för att granska och eventuellt ersätta företrädare som inte utför sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt ingår i den rättsliga ramen ⁽⁸⁸⁾.

Företrädarens uppgifter är omfattande och förstärkta inom ramen för det gemensamma europeiska asylsystemet, och omfattar bland annat att bistå vid registrering och inlämnande av asylansökningar, förbereda för och närvara vid personliga intervjuer och tillhandahålla nödvändig information om asylprocessen. Företrädaren spelar dessutom en viktig roll i spårandet av familjemedlemmar genom att se till att ansträngningar görs för att återförena det underåriga barnet med hans eller hennes familjemedlemmar när så är möjligt. Enligt skyddsgrundsförordningen har förmyndaren också ansvar rörande återkallande av status och fortlöpande stöd med spårande av familjemedlemmar ⁽⁸⁹⁾.

Avslutningsvis är det också viktigt att inrätta robusta mekanismer för övervakning och tillsyn av företrädarens arbete. Regelbunden tillsyn av administrativa eller rättsliga myndigheter är av avgörande betydelse. Eventuella klagomål som lämnas in av ensamkommande barn mot deras företrädare måste granskas grundligt. Detta innebär att säkerställa att underåriga konfidentiellt och säkert kan lämna in klagomål mot sina företrädare, i enlighet med de relevanta artiklarna i direktivet om mottagningsvillkor (2024), skyddsgrundsförordningen, förordningen om asylförfaranden och förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽⁹⁰⁾.

Relaterad publikation från EUAA/FRA

EUAA–FRA, [Practical Tool for Guardians – The asylum procedure](#), oktober 2023, avsnitt 2.3 ”Lodging an application for international protection”.

2.2.3. Förmedling av information på ett lämpligt sätt

Det är nödvändigt att se till att barn och vuxna i beroendeställning får tillräcklig information om sina rättigheter och skyldigheter i processen för spårande av familjemedlemmar samt om eventuella framsteg och resultat, för att de ska kunna delta på ett effektivt sätt. Detta innebär direkt kommunikation eller tillhandahållande av information med stöd av förmyndaren eller företrädaren, baserat på nationella förfaranden och den enskildes förmåga att förstå.

⁽⁸⁵⁾ Artikel 27.2 i direktivet om mottagningsvillkor (2024), artikel 23.2.3 i förordningen om asylförfaranden, artikel 33.1.4 i skyddsgrundsförordningen, artikel 14.1.3 i Eurodac III-förordningen, artikel 13.4 i screeningförordningen.

⁽⁸⁶⁾ Artikel 23.9 i förordningen om asylförfaranden, med stöd av artikel 26.6 i direktivet om mottagningsvillkor (2024), artikel 23.2 i förordningen om asyl- och migrationshantering och artikel 33.2 a i skyddsgrundsförordningen.

⁽⁸⁷⁾ Skäl 25 och artikel 13.4 i screeningförordningen.

⁽⁸⁸⁾ Artikel 27.8 i direktivet om mottagningsvillkor (2024), artikel 23.9 stycke 2 i förordningen om asylförfaranden.

⁽⁸⁹⁾ Artikel 33.2 b och c i skyddsgrundsförordningen.

⁽⁹⁰⁾ Artikel 27.5 a i direktivet om mottagningsvillkor (2024), artikel 33.4 i skyddsgrundsförordningen, artikel 23.5 a i förordningen om asylförfaranden och artikel 19.1 r i förordningen om asyl- och migrationshantering.

För barn bör information tillhandahållas i ett åldersanpassat och tillgängligt format. Detta betonas i den allmänna kommentaren nr 6 till barnkonventionen:

Det är mycket viktigt att ensamkommande barn och barn som skilts från sina föräldrar utanför sina ursprungsländer får all relevant information om till exempel sina rättigheter, tillgängliga tjänster, däribland kommunikationsmedel, asylprocessen, spårande av familjemedlemmar och situationen i ursprungslandet, för att barnet ska kunna uttrycka sina åsikter och önskemål på ett välinformerat sätt ⁽⁹¹⁾.

Genom den nya migrations- och asylopakten införs uppdaterade krav på information till underåriga. Enligt artikel 8.1 och 8.2 i förordningen om asylförfaranden och artikel 5 i direktivet om mottagningsvillkor (2024) ska information lämnas på ett språk som barnet förstår eller rimligen kan förväntas förstå. Denna information måste också tillhandahållas på ett barnvänligt sätt, med deltagande av barnets företrädare för att säkerställa tydlighet och begriplighet ⁽⁹²⁾.

Dessutom föreskrivs i förordningen om asylförfaranden att information bör tillhandahållas genom foldrar och material som är särskilt utformade för underåriga ⁽⁹³⁾. Syftet med detta tillvägagångssätt är att öka barnets förståelse för förfarandet för internationellt skydd och att underlätta en effektiv insamling av relevant information från barnet.

För vuxna bör informationen anpassas efter deras kognitiva och känslomässiga behov. Detta kan innebära att använda ett enklare språk eller alternativa format, beroende på eventuella psykiska, sensoriska eller språkrelaterade utmaningar. Hänsyn bör också tas till sårbara personers åsikter, beroende på ålder, mognad och kapacitet.

Alla sårbara personer, inklusive ensamkommande barn, har rätt att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som berör dem. Barnets åsikter bör tillmätas vederbörlig vikt i förhållande till barnets ålder och mognad ⁽⁹⁴⁾. Barnets åsikter om själva processen för spårande av familjemedlemmar och de möjliga resultaten (verifiering av familjeband, återupprättande av kontakt, återförening med familjemedlemmar osv.) bör vederbörligen beaktas, i enlighet med barnets ålder och mognad. I artikel 23.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering betonas att företrädaren för ett ensamkommande barn måste vara delaktig i hela förfarandet. Den beskriver företrädarens roll när det gäller att bistå barnet genom att tillhandahålla information som är relevant för att bedöma barnets bästa, säkerställa barnets rätt att höras och stödja hans eller hennes kontakt med andra aktörer, som organisationer som arbetar med att spåra familjer. Detta deltagande måste ta hänsyn till skyldigheterna avseende konfidentialitet om den underåriga.

Det finns olika sätt för barnet att uttrycka sina åsikter om processen för spårande av familjemedlemmar, och barnet bör inte i onödan begränsas till att göra det i något särskilt skede av förfarandet. Beroende på den nationella strukturen och omständigheterna i ärendet

⁽⁹¹⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punkt 25.

⁽⁹²⁾ Artikel 5.2 i direktivet om mottagningsvillkor (2024), skäl 30 och artiklarna 8.2 och 23.2 a i förordningen om asylförfaranden, artikel 20.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁹³⁾ Artikel 8.2 a och d i förordningen om asylförfaranden.

⁽⁹⁴⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 12 \(2009\). The right of the child to be heard](#), CRC/C/GC/12, 20 juli 2009, 1 juli 2009.

kan barnet uttrycka sina åsikter under en intervju, genom skriftliga uttalanden eller på annat sätt, av sig själv eller så kan företrädaren göra det på barnets vägnar. Intervjuer med ensamkommande barn och, i förekommande fall barn med medföljande vuxen, ska genomföras av personer som har nödvändiga kunskaper om underårigas rättigheter och särskilda behov. Dessa intervjuer bör genomföras på ett barnanpassat och sammanhangsmässigt lämpligt sätt, med hänsyn till barnets ålder och mognad. Företrädaren och, i förekommande fall den underåriges juridiska rådgivare, måste närvara under dessa intervjuer för att säkerställa att barnets bästa skyddas ⁽⁹⁵⁾.

Frekvent kommunikation i ett barnvänligt format som förklarar spårningsprocessen och aktivt lyssnar på barnet och barnets farhågor är avgörande för att säkerställa att spårningsprocessen är välbegriplig och accepterad av barnet. Detta kan leda till att **barnets informerade samtycke** kan inhämtas. Denna acceptans bör leda till att barnet aktivt samarbetar i alla spårningssteg och spårningsprocesser. Det är också viktigt för att acceptera spårningsresultaten, oavsett vad de blir, och för att underlätta barnets deltagande i relevanta ytterligare förfaranden, som återknytande av familjekontakten eller familjeåterförening.

När spårande av familjemedlemmar bedöms vara för barnets bästa, men barnet inte samtycker, kan förmyndaren/företrädaren eventuellt ändå samtycka till spårandet. Detta måste dock kommuniceras väl av företrädaren till barnet för att inte äventyra förtroendet dem emellan ⁽⁹⁶⁾.

Vuxna i beroendeställning bör också ha möjlighet att uttrycka sina preferenser, särskilt när det handlar om spårande av familjemedlemmar och familjeåterförening. Individens självständighet bör respekteras i största möjliga utsträckning, och besluten ska vägledas av dennes bästa och vid behov stödjas av en företrädare. Denna strategi för att aktivt lyssna på och värdesätta sårbara personers åsikter, säkerställer att de är informerade och respekterade deltagare i processen för spårande av familjemedlemmar. Den främjar också deras engagemang i efterföljande steg, som återknytande av familjekontakt eller återförening, och anpassar processen till deras rättigheter och deras eget bästa.

2.2.4. Tystnadsplikt

Tystnadsplikten avser behandlingen av information. När information behandlas som konfidentiell kan den endast delas med samtycke från den som är föremål för informationen eller, om så är tillåtet enligt nationell lagstiftning, med behöriga parter. Dessutom får endast den information som krävs för att dessa parter ska kunna genomföra sina uppgifter delas. Om detta inte förskrivs i lagstiftningen måste informationsinnehavaren få informationsägarens samtycke till att dela informationen med en annan part. Sökandens samtycke till att dela informationen måste sökas på ett åldersanpassat sätt innan känslig information lämnas ut.

Tystnadsplikten är nära kopplad till säkerhetshänsynen. Säkerhets- och sekretessgarantier ska tillämpas som viktiga skyddsåtgärder i processen för spårande av familjemedlemmar, särskilt då ett ensamkommande barn kan vara i behov av internationellt skydd.

⁽⁹⁵⁾ Artikel 22.4 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽⁹⁶⁾ UNHCR, [Safe and Sound: What States can do to ensure respect for the best interests of unaccompanied and separated children in Europe](#), oktober 2014.

Tystnadsplikten under processen för spårande av familjemedlemmar gäller inte bara för information om barnet utan även för personuppgifter om dem som påverkas av processen (familjemedlemmar som spåras osv.). Som understryks i den allmänna kommentaren nr 6 till barnkonventionen:

Till exempel måste särskild försiktighet iakttas ... för att inte äventyra säkerheten för personer som fortfarande befinner sig i barnets ursprungsland, i synnerhet barnets familjemedlemmar ⁽⁹⁷⁾.

Denna hänsyn blir ännu viktigare när man spårar familjemedlemmar i ursprungslandet för ett barn som ansöker om internationellt skydd. En bedömning av barnets bästa bör alltid göras innan spårningen inleds och när ett beslut om resultatet av spårandet av familjemedlemmar fattas, särskilt om familjebanden kanske ska återknytas.

Som det betonas i barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 6, bör ingen hänvisning göras till barnets status som sökande eller flykting vid utförande av spårningsåtgärder ⁽⁹⁸⁾.

Säkerheten för de familjemedlemmar till barnet som är i ursprungslandet kan äventyras om tystnadsplikten inte följs och barnet kan bli flykting på plats (*sur place*) ⁽⁹⁹⁾.

De negativa konsekvenserna av att bryta tystnadsplikten vad gäller information som samlas in i samband med ett förfarande för internationellt skydd, bland annat information som inhämtas för spårande av familjemedlemmar, kan allvarligt påverka inte bara det enskilda barnet och dennes familj, utan även asylsystemets integritet.

2.2.5. Dataskydd

Enligt EU-lagstiftningen får personuppgifter endast behandlas under stränga villkor. Organisationer som samlar in och hanterar personuppgifter måste se till att uppgifterna skyddas mot missbruk och hanteras med respekt för rättigheterna för de personer som uppgifterna gäller. Spårande av familjemedlemmar är en process som bygger på behandling av personuppgifter, och i många fall är de behandlade uppgifterna känsliga eller så kan missbruk av dem försätta de som är inblandade i fara.

Processen för spårande av familjemedlemmar bör genomföras konfidentiellt och med full respekt för de centrala principer som fastställs i EU:s dataskyddslagstiftning ⁽¹⁰⁰⁾.

Sökande och deras förmyndare/företrädare bör informeras om vilka uppgifter som kommer att samlas in och vilken respektive nationell lagstiftning som reglerar detta.

⁽⁹⁷⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punkt 30.

⁽⁹⁸⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punkt 80.

⁽⁹⁹⁾ Flykting på plats (*sur place*) är de personer som lämnar sitt ursprungsland av skäl som inte har samband med internationellt skydd och som ändå kan ha en välgrundad fruktan för förföljelse eller allvarlig skada i sitt eget land efter sin avresa.

⁽¹⁰⁰⁾ För mer information om dataskydd, se FRA, [Handbok om den europeiska lagstiftningen om skydd av personuppgifter](#), 25 maj 2018.

2.2.6. Verifiering av familjeband

Fastställandet av familjebandens äkthet är ett viktigt skydd för ensamkommande barn och vuxna i beroendeställning som deltar i spårande av familjemedlemmar. Att se till att verifieringsprocesserna är grundliga men ändå respekterar den enskildes omständigheter bidrar till att skydda den enskildes bästa, samtidigt som dennes rättigheter upprätthålls.

Vid verifiering av familjeband kan olika metoder tillämpas, från insamling av bevis till DNA-testning **som en sista utväg**. Om det finns tillräckliga bevis bör DNA-testning eller andra invasiva metoder inte krävas för verifiering. Enligt förordningen om asyl- och migrationshantering ⁽¹⁰¹⁾ bör indicier vara tillräckliga när de är "sammanhängande, kontrollerbara och tillräckligt detaljerade för att fastställa ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd".

Vilka bevis kan samlas in?

- **Skriftliga bevis.** Detta omfattar födelseattester, familjeböcker och pass som anger familjerelationer.
- **Indiciebevisning.** Utsagor från sökanden och från familjemedlemmar kan ge kontext och stöd för verifiering. Exempel på detta är skriftliga och/eller muntliga utsagor, intervjuer med familjemedlemmar (som att skapa ett gemensamt släkträd under gruppintervjuer) eller utredningar av situationen utomlands. Barnets utsagor kan styrkas med stödjande bevis i form av handlingar, audiovisuellt material, andra handlingar eller fysiska bevis (som examensbevis, bilder och bevis på penningöverföringar) eller kunskap om specifika fakta.
- **Register och fotografier.** Officiella register från EU+-länder, fotografier, bevis på kontakt och vittnesutsagor kan också fungera som bevis ⁽¹⁰²⁾.

Det är viktigt att tillämpa **riskreducering** vid verifiering av familjeband. Detta innebär att utredningen av de valda familjebanden inte får utsätta barnet/den vuxna personen eller familjemedlemmarna för risk. Som exempel är det kanske inte lämpligt att kontakta myndigheter i ursprungslandet för en flykting eller en person som söker internationellt skydd. Om det finns några farhågor om eventuella risker för barnet eller familjemedlemmarna – som misstankar om människohandel eller andra faror – bör dessutom extra försiktighet iaktas för att förhindra att de utsätts för dessa hot.

En annan viktig aspekt är principen om att **hellre fria än fälla**. Om de sökande inte kan tillhandahålla skriftliga bevis för familjerelationer måste de nationella myndigheterna beakta deras utsagor och andra tillgängliga bevis. Myndigheterna får inte förkasta förekomsten av familjeband enbart på grund av avsaknad av skriftliga bevis: principen om att hellre fria än fälla ska tillämpas. I detta avseende hänvisas till direktivet om familjeåterförening ⁽¹⁰³⁾ eftersom det innehåller vägledning om de villkor som ska tillämpas för familjeåterförening för personer som

⁽¹⁰¹⁾ Skäl 54 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽¹⁰²⁾ Skäl 54 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽¹⁰³⁾ [Rådets direktiv 2003/86/EG](#) av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003).

beviljats internationellt skydd. Enligt Europeiska kommissionens riktlinjer för tillämpningen av direktivet om familjeåterförening ⁽¹⁰⁴⁾ är medlemsstaterna i sådana ärenden skyldiga att beakta andra bevis på förekomsten av familjeband. "Andra bevis" ska bedömas i enlighet med nationell lagstiftning och medlemsstaterna bör anta tydliga regler för hur beviskravet ska hanteras.

Även om principen om att hellre fria än fälla gäller bör dock inte insatserna för att verifiera familjeband helt ersättas. En **välavvägd strategi** bör tillämpas med hjälp av olika metoder för att bekräfta familjeband, som skriftliga bevis, utsagor från sökanden och familjemedlemmar, intervjuer och alla relevanta indicier eller kontextuella uppgifter.

2.2.7. Effektivt rättsmedel

När det gäller spårande av familjemedlemmar föreskriver unionsrätten inte uttryckligen en oberoende rätt att överklaga beslut om spårande av familjemedlemmar som är separat från beslutet om ansökan om internationellt skydd. Nationella regler är således tillämpliga. Dessutom finns det ingen särskild rättslig skyldighet att inleda eller avsluta processen för spårande av familjemedlemmar med ett skriftligt beslut. I praktiken kan dock ett beslut om att inleda eller inte inleda spårande av familjemedlemmar utfärdas efter en bedömning av barnets bästa. Resultaten av spårande av familjemedlemmar återges i allmänhet i bedömningen av barnets bästa i ansökan om internationellt skydd.

Även om ett separat överklagande inte kan utfärdas gäller rättssäkerhetsgarantierna för att överklaga beslut inom ramen för förfarandet för internationellt skydd (inbegripet överföringsbeslut enligt förordningen om asyl- och migrationshantering [⁽¹⁰⁵⁾]) även för förfaranden för att spåra familjemedlemmar ⁽¹⁰⁶⁾. Följande skyddsåtgärder säkerställer ett effektivt rättsmedel i detta sammanhang.

- Alla personer, inklusive ensamkommande barn och deras förmyndare/företrädare, måste få rättslig och förfarandemässig information om hur man ifrågasätter resultatet av spårandet av familjemedlemmar eller beslutet om överföring.
- Beslut måste motiveras (inklusive med faktiska omständigheter och rättsliga skäl), styrkas och förklaras. När det gäller barn bör beslut tydligt hänvisa till de relevanta delarna av bedömningen av barnets bästa och hur de har vägts för att fastställa barnets bästa.
- En rimlig tidsperiod bör ge de sökande möjlighet att utöva sin rätt till ett effektivt rättsmedel. Information om bestämmelserna och tidsgränserna för att lämna in ett överklagande eller begära en omprövning bör tillhandahållas av myndigheterna.
- Rättsligt bistånd och biträde bör tillhandahållas kostnadsfritt i enlighet med tillämpliga bestämmelser.

Om tolkning behövs bör detta tillhandahållas kostnadsfritt.

⁽¹⁰⁴⁾ [Meddelande från kommissionen](#) till Europaparlamentet och rådet om riktlinjer för tillämpningen av direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening, Bryssel, COM/2014/0210 final, 2014.

⁽¹⁰⁵⁾ Artikel 19.1 k i förordningen om asyl- och migrationshantering.

⁽¹⁰⁶⁾ Ytterligare vägledning finns i FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration \(artikel 3, punkt 1\)](#), CRC/C/GC/14, 29 maj 2013.

2.2.8. Samarbete mellan myndigheter och organisationer

Olika institutionella aktörer kan vara involverade i processen för spårande av familjemedlemmar på nationell nivå, som den beslutande myndigheten, den myndighet/den avdelning som ansvarar för förfarandet enligt förordningen om asyl- och migrationshantering, den mottagande myndigheten/avdelningen, socialtjänsten osv. Samarbete är avgörande för att insatserna för spårande av familjemedlemmar ska bli effektiva och för att säkerställa att barnets bästa beaktas fullt ut.

Nationella myndigheter kan även begära bistånd från internationella mellanstatliga och icke-statliga organisationer eller andra relevanta organisationer med erfarenhet av spårande av familjemedlemmar, trots att de har olika mandat ⁽¹⁰⁷⁾. Det kan vara till stor nytta att ta hjälp av organisationer som arbetar med att spåra familjer eller internationella organisationer i återföreningsprocessen. Dessa organisationer har ofta kapacitet att etablera kontakt med familjemedlemmar på ett effektivare sätt. Om en familjemedlem inte omedelbart kan lokaliseras, kan de utnyttja sina nätverk för att samarbeta med partnerorganisationer i landet för att hjälpa till i sökandet. Dessutom spelar dessa organisationer en avgörande roll för att bygga upp förtroendet hos både barnet och familjemedlemmarna, vilket är avgörande för en framgångsrik återföreningsprocess. Medlemsstaterna kan vidare ordna med eller underlätta den underåriges tillgång till sådana organisationers spårningstjänster ⁽¹⁰⁸⁾.

Spårande av familjemedlemmar bör också baseras på samarbete och ansvarsfördelning mellan EU+-länderna och i vissa fall med ursprungs- och transitländerna, under förutsättning att den berörda frågeställaren och familjemedlemmarna inte utsätts för fara. En gemensam strategi, större samstämmighet och mer samarbete mellan EU+ och tredjeländer ligger i linje med EU:s allmänna politik.

⁽¹⁰⁷⁾ Ytterligare vägledning finns i FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 14 \(2013\) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration \(artikel 3, punkt 1\)](#), CRC/C/GC/14, 29 maj 2013.

⁽¹⁰⁸⁾ 23.3 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

3. Förfarande för spårande av familjemedlemmar

I detta kapitel analyseras de centrala stegen i processen för spårande av familjemedlemmar. Processen för spårande av familjemedlemmar kan utforskas ur två perspektiv:

- när den genomförs inom ramen för förfarandet för asyl- och migrationshantering och i EU+-länderna;
- när den genomförs i ursprungslandet eller i ett tredjeland inom ramen för förfarandet för internationellt skydd eller som uppföljning av detta.

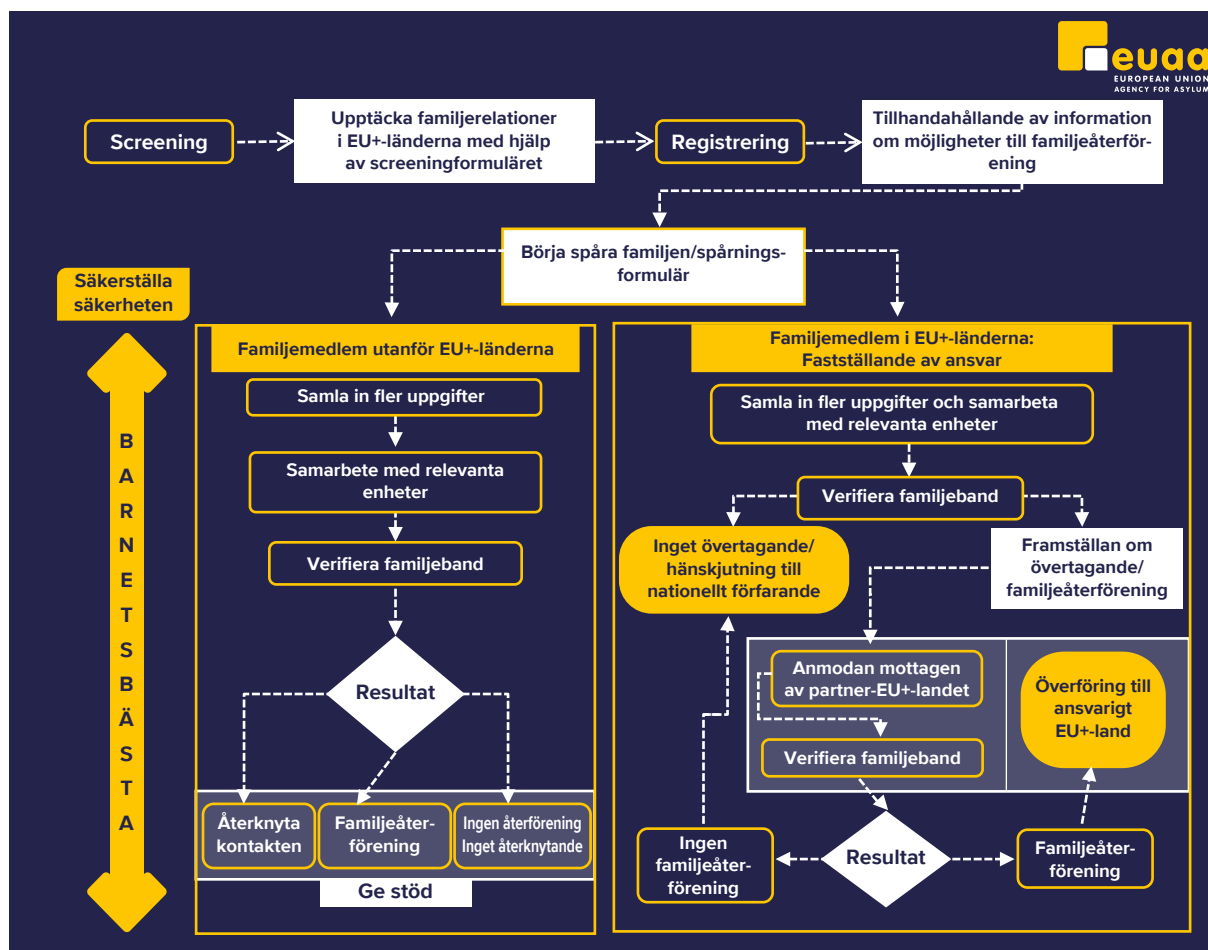
I denna vägledning nämns processen för spårande av familjemedlemmar inom ramen för förordningen om asyl- och migrationshantering för att ge en översikt över de olika möjligheterna, men själva förfarandet beskrivs mer i detalj i [del II](#).

En viktig faktor i alla skeden av spårnings- och återföreningsprocessen är behovet av samordning och planering på medlemsstatsnivå. Detta innebär sektorsövergripande planer för materiellt, ekonomiskt och tekniskt stöd för att hantera alla steg i processen för spårande av familjemedlemmar.

Flödesschema över processen för spårande av familjemedlemmar

Spårande av familjemedlemmar är en integrerad del av den sökandes övergripande ärendehantering, särskilt när ett barn är inblandat. I sådana ärenden bör barnskyddsmyndigheterna spela en aktiv roll för att säkerställa en bättre samordning av den övergripande ärendehanteringsprocessen. Deras deltagande bidrar till att upprätthålla barnets bästa, vilket står i centrum för alla åtgärder som vidtas. Denna vägledning är dock enbart inriktad på själva spårandet av familjemedlemmar och denna process är bara en del av en bredare ram för ärendehantering som kräver samarbete mellan olika berörda parter. Flödesschemat beskriver det förfarandemässiga flödet för spårande av familjemedlemmar inom ramen för förfarandet för internationellt skydd i allmänhet.

Figur 2. Flödesschema över processen för spårande av familjemedlemmar

Processen för spårande av familjemedlemmar består av sammanlänkade men åtskilda steg som följer ett kontinuerligt förfarandemässigt flöde där olika och viktiga överväganden är integrerade. Från det inledande beslutet om att inleda spårande av familjemedlemmar, som utlöses när en person ansöker om internationellt skydd, till den aktiva spårningen och det slutliga resultatet, ingår alla steg i en övergripande strategi som syftar till att säkerställa barnets välbefinnande.

I de inledande stadierna, innan spårande av familjemedlemmar utförs, måste myndigheterna säkerställa att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att informera och förbereda barnet, samtidigt som dennes åsikter, ålder och mognad beaktas. Dessa förberedelser lägger grunden för den mer komplicerade processen för att spåra familjemedlemmar, antingen i EU+-länderna eller i ursprungslandet eller tredjeländer.

När spårningen av familjemedlemmar inleds kan metoderna och de berörda aktörerna variera beroende på var familjemedlemmarna befinner sig. Oavsett om spårningen sker inom ramen för förordningen om asyl- och migrationshantering i EU+-länderna eller om den omfattar internationellt samarbete med tredjeländer, förblir upprätthållandet av de övergripande principerna och skyddsåtgärderna och barnets bästa av central betydelse under hela processen.

Även om detaljerna i förfarandet kan skilja sig åt beroende på var familjemedlemmarna befinner sig, har hela processen ett enda mål: att återförena barnet med sin familj på ett sätt som respekterar barnets rättigheter och främjar hans eller hennes långsiktiga välbefinnande. Både de förberedande stegen och de aktiva spårningsinsatserna är oskiljaktiga delar av det bredare förfarandet för spårande av familjemedlemmar. Nedan visas de idealiska steg som bör följas.

3.1. Före spårande av familjemedlemmar

Denna vägledning handlar främst om spårande av familjemedlemmar för personer som ansöker om internationellt skydd. Registrering av en ansökan om internationellt skydd är tillräckligt för att inleda spårande av familjemedlemmar enligt förordningen om asyl- och migrationshantering.

För sårbara personer bör beslutet att inleda spårande av familjemedlemmar alltid vägledas av vad som är till deras bästa. Beslutet fattas vanligtvis i samarbete med den enskildes företrädare (förmyndare eller rättslig företrädare), nationella myndigheter och relevanta organisationer. Särskilda överväganden för vuxna i beroendeställning inbegriper respekt för deras självständighet, integritet och eventuella särskilda behov kopplade till deras sårbarhet. För barn fattas beslutet om att inleda spårande av familjemedlemmar normalt av barnets företrädare, i samarbete med nationella myndigheter och relevanta organisationer.

När en sårbar sökande, som ett ensamkommande barn eller en vuxen i beroendeställning, ansöker om internationellt skydd gäller följande punkter.

1. Sökanden bör hänvisas till de behöriga myndigheter som kan handlägga ansökan om internationellt skydd, antingen i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering eller för att pröva ansökan som ansvarig stat.
2. En företrädare bör utses ⁽¹⁰⁹⁾.
3. Sökanden bör informeras om processen för spårande av familjemedlemmar så tidigt som möjligt. Informationen bör anpassas till hans eller hennes nivå och åsikter från både barn och vuxna bör beaktas. Beroende på den nationella strukturen kan information lämnas av nationella myndigheter, anförtrödda organisationer eller sökandens företrädare.

⁽¹⁰⁹⁾ Artikel 13.3 i screeningförordningen.

4. Det är dock statens ansvar att se till att sökanden till fullo förstår processen för spårande av familjemedlemmar. Att få information om och förstå processen hjälper sökanden ytterligare med att tillhandahålla den information som behövs för att inleda spårandet av familjemedlemmar.
5. Under inledande möten, som vid första kontakten och vid upprättandet av ansökan, samlar den ansvariga handläggaren normalt in information som kommer att vara användbar senare i processen. Screeningformulär ⁽¹¹⁰⁾ och en särskild mall ⁽¹¹¹⁾ kan användas för att sammanställa information om familjemedlemmar för att underlätta hänskjutningen.

Den utsedda **företrädaren eller förmyndaren** har en viktig roll när det gäller att se till att ovanstående åtgärder vidtas med barnets bästa i främsta rummet och i enlighet med de särskilda rättssäkerhetsgarantier som gäller för ensamkommande barn i förfarandet för internationellt skydd. Denne spelar också en viktig roll när det gäller att tillhandahålla information och hjälpa sökanden att samla in den information som krävs för spårande av familjemedlemmar, alltid med den sökandes bästa i åtanke.

Det är viktigt att **sökandens synpunkter** beaktas fullt ut i de tidiga stadierna av förfarandet för internationellt skydd och innan spårande av familjemedlemmar inleds, med beaktande av dennes ålder och mognad. Barnets åsikter bör beaktas och vägas mot de olika inslagen i bedömningen av barnets bästa och bör bidra till att avgöra om ett spårande av familjemedlemmar bör inledas.

Om myndigheterna känner till familjemedlemmar i en annan medlemsstat men det ensamkommande barnet eller den vuxna personen i beroendeställning inte går med på att inleda en spårning av familjemedlemmar, bör hans eller hennes åsikter noga övervägas i linje med ålder, mognad och personens bästa. Även om spårande av familjemedlemmar uppmuntras för att stödja välbefinnande och familjesammanhållning, bör processen även respektera den enskildes självständighet och önskemål, särskilt om fortsatt spårning skulle kunna inverka negativt på hans eller hennes välbefinnande. I sådana ärenden bör den utsedda företrädaren eller förmyndaren, i samarbete med nationella myndigheter, bedöma skälen till motvilligheten, med beaktande av eventuella risker, känsliga områden eller specifika sårbarheter.

För både barn och vuxna i beroendeställning är en heltäckande bedömning av personens bästa – inklusive synpunkter från relevanta organisationer – mycket viktigt för att avgöra om spårandet av familjemedlemmar bör fortskrida på ett sätt som respekterar individens önskemål och skyddar dennes rättigheter. Även om spårande av familjemedlemmar är till stöd för familjesammanhållningen, bör beslutet att gå vidare i slutändan alltid vägledas av vad som är till individens bästa. Om spårning skulle kunna gynna den enskilde men denne fortfarande tvekar, kan myndigheterna överväga att skjuta upp processen till senare då personens omständigheter eller perspektiv kanske har förändrats, för att säkerställa att eventuella spårningsinsatser är förenliga med sekretessprotokoll, skyddsåtgärder och individens särskilda behov.

⁽¹¹⁰⁾ Artikel 17 i screeningförordningen.

⁽¹¹¹⁾ Se EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – vuxen](#), 2025 och EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – barn](#), 2025.

Information behöver ofta delas ⁽¹¹²⁾ mellan olika aktörer för att garantera barnets tillgång till förfarandet för internationellt skydd och för att säkerställa att lämpliga mottagningsvillkor tillhandahålls, samt för att påbörja spårande av familjemedlemmar. Delningen av information bör ske med full hänsyn till **tystnadsplikten**, och all information som delas i asylsammanhanget bör behandlas med omsorg, med beaktande av barnets och andra berörda personers (familjemedlemmars) säkerhet.

3.2. Spårande av familjemedlemmar

Den territoriella omfattningen, de berörda aktörerna, de tillämpade metoderna och syftet med processen för spårande av familjemedlemmar kan variera beroende på var familjemedlemmarna befinner sig. I det här avsnittet undersöks de olika scenarierna. Det är möjligt att flera familjemedlemmar behöver spåras, och beroende på var de befinner sig kan flera förfaranden behöva genomföras samtidigt.

De specifika metoder som används vid spårande av familjemedlemmar beror på nationell lagstiftning, institutionella ramar och omständigheterna i varje enskilt fall. Dessa metoder kan inbegripa aktivt deltagande av barnets företrädare, statens socialtjänst, socialtjänst från andra EU+-länder eller socialtjänsten i ursprungslandet. Dessutom kan internationella, mellanstatliga och icke-statliga organisationer ge ovärderligt stöd, särskilt när spårande av familjemedlemmar sker i ursprungslandet eller i ett tredjeland. Detta bistånd kan omfatta kontakter med familjemedlemmar, intervjuer där så är möjligt och andra nödvändiga åtgärder.

3.2.1. Spårande av familjemedlemmar i EU+

När en familjemedlem befinner sig i ett EU+-land är spårande av familjemedlemmar enligt förordningen om asyl- och migrationshantering av avgörande betydelse för att säkerställa att personer som söker asyl har anknytning till sina släktingar som redan befinner sig på EU+-territoriet. Sökande måste ansöka om asyl i det första EU-land som de reser in i och vistas där fram till dess att det har fastställts vilken medlemsstat som är ansvarig för deras ärende. Det primära kriteriet är familjeband, med prioritering av att återförening sökande med familjemedlemmar bosatta i EU. Myndigheterna har till uppgift att tillhandahålla information om spårande av familjemedlemmar, bistå ensamkommande barn och prioritera familjeåterförening för att säkerställa effektiva asyloffaranden.

Några av de viktigaste skyldigheterna är att

- informera sökanden om alternativen för att spåra familjemedlemmar, om dennes rätt att begära att få mallen för spårande av familjemedlemmar ⁽¹¹³⁾ och om tillgängligt bistånd från nationella och internationella organisationer

⁽¹¹²⁾ Information bör endast delas i enlighet med Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) 2018/1725](#) av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 295, 21.11.2018).

⁽¹¹³⁾ I artikel 22.1 andra och tredje stycket i förordningen om asyl- och migrationshantering ges EUAA i uppdrag att skapa mallar och vägledning för spårande av familjemedlemmar, till stöd för tillämpningen av familjerelaterade kriterier i enlighet med artiklarna 25–28 och 34 i förordningen om asyl- och migrationshantering. Se EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – vuxen](#), 2025 och EUAA, [Formulär för spårande av familjemedlemmar – barn](#), 2025.

- tillhandahålla detaljer om processen för den personliga intervjun, med särskild vikt vid behovet av att lämna information som är relevant för att fastställa det ansvariga EU+-landet, särskilt rörande familjeförbindelser,
- anordna den personliga intervjun med sökanden för att utreda dennes familjeband, var familjemedlemmarna befinner sig och relationen dem emellan
- hjälpa ensamkommande barn och/eller vuxna i beroendeställning att samarbeta med organisationer som arbetar med att spåra familjer samt att samla in nödvändig information för att bedöma vad som är till deras bästa.

EU+-länderna behöver inte involvera tredjepartsorganisationer, men i förordningen om asyl- och migrationshantering uppmanas myndigheterna att underlätta tillgången till organisationer som arbetar med att spåra familjer samt att tillhandahålla mallen för spårande av familjemedlemmar. Tidig upptäckt och prioritering av ärenden som rör familjeåterförening är avgörande, helst från tidpunkten för screeningen. Tidig identifiering gör det möjligt att snabbt samla in information och fylla i mallar, vilket säkerställer att familjerelaterade ärenden prioriteras i processen för fastställande av ansvar. Du kan läsa mer om spårande av familjemedlemmar i enlighet med förordningen om asyl- och migrationshantering i [del II](#).

3.2.2. Spårande av familjemedlemmar i ursprungslandet eller i ett tredjeland

I fall som rör barn och/eller ensamkommande barn, där det finns tecken på att familjemedlemmar befinner sig i ett tredjeland och det har bedömts vara för barnets bästa att inleda spårning av familjemedlemmar, gäller nedanstående steg.

1. Ytterligare information samlas in från barnet. Den personliga intervjun kan ses som ett viktigt tillfälle att samla in den ytterligare information som krävs för att spåra familjemedlemmar, samt för att ytterligare bedöma kommande steg och huruvida eventuella resultat är för barnets bästa. Under intervjun kan särskild information samlas in, som barnets senaste bostadsort, platsen där barnet senast såg sina föräldrar, namn på eller beskrivningar av familjemedlemmar och alla viktiga händelser eller platser som kan kopplas till familjens separation. Dessa uppgifter är avgörande för att skapa en tydlig bild av barnets bakgrund och är vägledande under processen för spårande av familjemedlemmar. Ytterligare möten anordnas vid behov för att samla in mer information som kan vara till hjälp för spårningsinsatserna och säkerställa att alla beslut som fattas är anpassade till barnets bästa.
2. Det kan också vara möjligt att samla in relevant information från andra. Om barnet reser med syskon eller släktingar (som inte anses vara ansvariga för dem i medlemsstaten) kan de tillhandahålla ytterligare information som barnet inte har. Det är möjligt att barnet har delat med sig av information till andra som barnet har rest med eller bott med. Insamling av information från tredje part bör dock ske med försiktighet och med respekt för barnets rättigheter och barnets bästa.
3. Andra aktörer kan också delta i insamlingen av nödvändig information. Detta kan omfatta nationella myndigheter, som EU+-landets ambassad i tredjelandet eller andra organisationer som bistår med spårande av familjemedlemmar. Sådana aktörer kan ha möjlighet att underlätta insatserna för spårande av familjemedlemmar och de

kommande stegen i processen, som verifiering av familjeband. Ett väl samordnat **samarbete** är därför också mycket viktigt för att säkerställa att insatserna genomförs på ett effektivt sätt och med full respekt för barnets rättigheter. **Tystnadsplikten** och **dataskyddet** måste upprätthållas strikt i detta sammanhang, eftersom barnet söker internationellt skydd och en överträdelse av dessa principer kan utgöra en potentiell fara för familjemedlemmarna eller barnet.

När familjemedlemmar hittas måste de nationella myndigheterna vidta följande åtgärder.

1. Verifiering av familjeband. Detta kan göras på grundval av skriftliga bevis, om sådana finns tillgängliga, inklusive barnets och dess familjemedlemmars utsagor som har samlats in genom familjebesök av olika aktörer, direktkontakt osv. Andra bevis kan också användas, inklusive DNA- eller blodprover som en sista utväg, om så krävs.
2. Vid bedömningen av kommande steg och resultatet av spårandet av familjemedlemmar ska i första hand barnets bästa beaktas. Om familjebanden har verifierats kan denna bedömning utföras inom ramen för förfarandet för internationellt skydd och beaktas i beslutsprocessen avseende ansökan om internationellt skydd.

Etiska överväganden och utmaningar vid spårande av familjemedlemmar

Etiken bakom frivilligt deltagande

Spårandet av familjemedlemmar är en viktig del av asylprocessen, särskilt för att återföreina separerade familjer. Att göra spårande av familjemedlemmar till en obligatorisk administrativ skyldighet kan dock leda till etiska dilemman. Organisationer som den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsens Restoring Family Links-nätverk (RFL) ⁽¹⁴⁾ tillämpar principen att sökandet efter familjemedlemmar ska härröra från de berörda personernas begäran och önskan om att klargöra vad som har hänt deras släktingar och var de befinner sig, även i fall som rör underåriga, samtidigt som deras bästa beaktas. Denna princip säkerställer att spårningsprocessen utförs med respekt för alla berörda parter autonomi och informerat samtycke. RFL-nätverkets begränsningar i samarbetet med EU-myndigheterna i spårningsarbetet grundas i deras humanitära mål, arbetsmetoder och efterlevnad av grundläggande principer och standarder. Det är mycket viktigt att myndigheterna respekterar dessa etiska överväganden och säkerställer att deltagandet i spårning alltid bygger på uttryckligt informerat samtycke (när så är relevant med hänsyn till barnets mognadsgrad) eller på ett lämpligt fastställande av barnets bästa. Spårandet av familjemedlemmar under asylprocessen är en komplex och känslig uppgift som kräver en avvägning mellan etiska överväganden och praktiska behov.

⁽¹⁴⁾ Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen, Extension of the Restoring Family Links Strategy for the International Red Cross and Red Crescent Movement 2020-2030, oktober 2024, motivering s. 2–3, besökt den 8 november 2024, https://rcrcconference.org/app/uploads/2023/11/CoD24_RFL-Draft-Elements-EN.pdf, och Restoring Family Links Code of conduct on data protection, 2016, besökt den 8 november 2024, <https://www.icrc.org/en/document/rfl-code-conduct>

Hantering av särskilda skyddsbehov vid spårning

Vid bedömning av hur prioriterat och akut ett spårningsärende är, måste hänsyn tas till både sökandens och dennes familjemedlemmars skyddsbehov. Särskild uppmärksamhet bör ägnas underåriga, personer med funktionsnedsättning eller komplexa medicinska tillstånd och andra sårbara grupper. Som exempel bör en vuxen som söker efter ett barn som skilts från sina föräldrar ges lika hög prioritet som ett barn som påträffas utan medföljande vuxen. En vuxen person som inte kan ta hand om sig själv av ett eller annat skäl (som ålder, hälsotillstånd eller funktionsnedsättning) befinner sig också i en mycket utsatt situation. Bedömningen bör vara grundlig och ta hänsyn till alla berörda parter omedelbara säkerhet och långsiktiga välbefinnande. Att se till att dessa ärenden hanteras med erforderlig känslighet och skyndsamhet är avgörande för att skydda sårbara personer.

Spårning som omfattar omsorgsgivare och medlemmar från den utvidgade familjen

När ett barn anländer tillsammans med omsorgsgivare eller medlemmar från den utvidgade familjen är det viktigt att ta hänsyn till de känslomässiga och psykologiska konsekvenserna av att separera dem. Även om dessa personer inte är de närmaste familjemedlemmarna kan de ge barnet nödvändigt känslomässigt stöd och stabilitet. Om det inte finns betydande risker för barnet bör separation från dessa omsorgsgivare undvikas. Barnets välbefinnande bör alltid vara en fråga av största vikt för att säkerställa att barnet har en stödjande miljö under asylprocessen.

Vikten av korrekt spårande av familjemedlemmar vid adoption

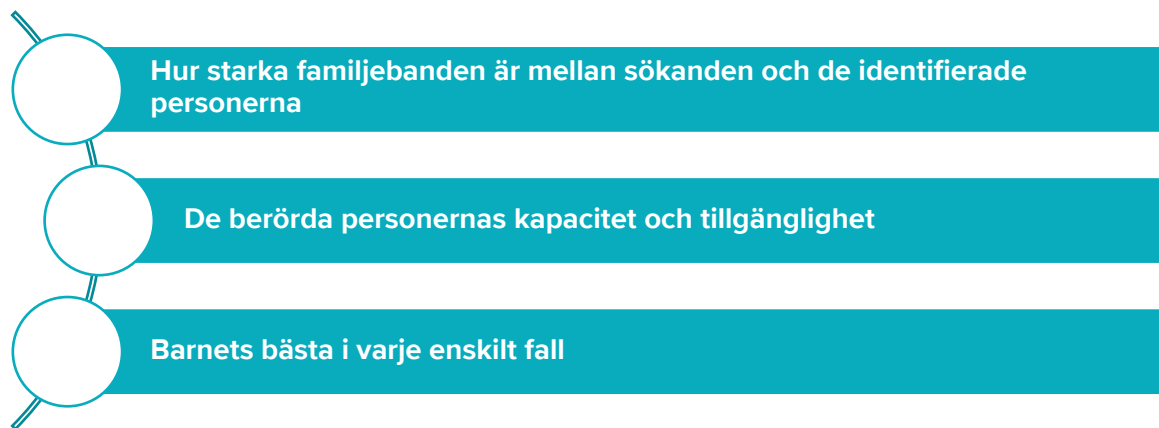
Effektivt spårande av familjemedlemmar är särskilt viktigt för att förhindra att ett barn blir föremål för adoption när hans eller hennes biologiska föräldrar eller andra familjemedlemmar lever och är villiga att återförenas med honom eller henne. Felaktigheter i spårningen kan leda till långsiktiga konsekvenser för barn, bland annat permanent förlust av familjeförbindelser. Myndigheterna måste därför genomföra noggrann och korrekt spårning av familjemedlemmar för att säkerställa att barn inte i onödan adopteras eller hamnar i system förrän alla spårningsmedel har uttömts och det anses vara för barnets bästa. Denna process bör omfatta kontroll av biologiska föräldrars och andra släktingars status och avsikter, för att säkerställa att barnets bästa tillvaratas i alla beslut.

3.3. Resultat av spårande av familjemedlemmar

I ärenden som rör barn ska beslutet om resultatet av spårandet av familjemedlemmar vägledas av en grundlig bedömning av barnets bästa, oavsett om resultatet leder till familjeåterförening, återknytande av familjeband eller ingen kontakt med familjen och ingen återförening. Detta beslut fattas vanligtvis av barnets företrädare i nära samordning med nationella myndigheter och relevanta organisationer.

Nedanstående aspekter måste bedömas.

Bedömningen av barnets bästa kräver inte ett formaliserat förfarande, men

1. måste utföras av utbildad personal ⁽¹¹⁵⁾
2. resultatet ska dokumenteras och informationen måste vara tillgänglig för de aktörer som behöver den för att ytterligare stödja barnet i processen
3. barnet ska bjudas in att aktivt delta i processen genom att dela med sig av sina åsikter och synpunkter om en potentiell familjeåterförening.

Beroende på de särskilda omständigheterna kan familjeåterföreningen äga rum i det EU+-land där barnet befinner sig. Detta kan till exempel vara fallet när familjeåterförening tillämpas efter beslutet att bevilja barnet internationellt skydd.

Familjeåterföreningen kan också ske i ett annat EU+-land. Det skulle till exempel kunna anses vara för barnets bästa att återförenas med en familjemedlem, ett syskon eller en släkting som lagligen är bosatt i en annan medlemsstat, som då skulle betraktas som den medlemsstat som ansvarar för att pröva barnets ansökan ⁽¹¹⁶⁾.

Familjeåterföreningen kan också äga rum i **ursprungslandet eller ett tredjeland** där familjemedlemmen befinner sig, när det vederbörligen har fastställts att återföreningen är för barnets bästa.

⁽¹¹⁵⁾ Bedömningen av barnets bästa genomförs i samråd med förmyndaren/företrädaren och med andra aktörer som deltar i spårningsprocessen (spårningstjänster, aktörer som kan ha varit i kontakt med familjen i ursprungslandet osv.).

⁽¹¹⁶⁾ I enlighet med artikel 22 i barnkonventionen, rätten "att spåra ett flyktingbarns föräldrar eller andra familjemedlemmar för att erhålla den information som är nödvändig för familjeåterförening med hans eller hennes familj", och artikel 10.3 a i direktivet om familjeåterförening föreskriver att medlemsstaterna "ska tillåta inresa och vistelse för släktingar i rakt uppstigande led av första graden utan att tillämpa kraven i artikel 4.2 a [i detta direktiv]". I artikel 10.3 b fastställs att detta tillstånd får tillämpas på "hans eller hennes legala vårdnadshavare eller varje annan familjemedlem, om [den underåriga] flyktingen inte har några släktingar i rakt uppstigande led eller om de inte går att spåra".

Precis som för barn bygger beslutet om resultatet från spårandet av familjemedlemmar i ärenden som rör vuxna i beroendeställning på en övergripande bedömning av deras särskilda behov och av vad som är till deras bästa, oavsett om beslutet leder till familjeåterförening, återknytande av familjeband eller ingen kontakt. Detta beslut fattas i samordning mellan den vuxna personens företrädare, nationella myndigheter och relevanta organisationer och säkerställer att den vuxna personens självständighet och preferenser respekteras i största möjliga utsträckning.

3.4. Stöd och uppföljning efter spårande av familjemedlemmar

Processen för spårande av familjemedlemmar kan försätta sökanden i en svår situation under en redan stressig period. Sökande som söker skydd på EU+-territoriet har ofta upplevt många svåra stunder, som att lämna hemmet bakom sig, vara långt från familj och vänner och uppleva utmaningar under sina resor. En utsedd företrädare eller förmyndare är en viktig person som ska stödja barnet eller, i tillämpliga fall, den vuxna personen i beroendeställning under och efter förfarandet för spårande av familjemedlemmar. En sådan utnämning är en viktig rättssäkerhetsgaranti ⁽¹⁷⁾.

Barn har en anmärkningsvärd återhämningskapacitet. De kan återhämta sig, växa sig starkare och hitta lyckan igen efter att ha upplevt svåra situationer eller händelser. I följande avsnitt beskrivs olika metoder och riktlinjer för att tillhandahålla stöd och säkerställa lämplig uppföljning, med fokus på att främja barnets välbefinnande och långsiktiga återhämtning.

Psykosocialt stöd till barnet under processen för spårande av familjemedlemmar

Barn som genomgår en process för spårande av familjemedlemmar befinner sig i en situation där de ofta är osäkra på var familjemedlemmarna befinner sig eller om de fortfarande lever. De kan också känna oro över resultatet av spårningen och vad som kommer att hända härnäst. De kan visa tecken på oro, ångest, hopplöshet och isolering. Att tillhandahålla psykologiskt och psykosocialt stöd redan i de tidigaste skedena av resan kan bidra till att skapa en känsla av säkerhet och trygghet som gör det möjligt för dessa barn att navigera bättre i sin nya verklighet. Det är viktigt att de inte känner sig övergivna eller ensamma under processen.

⁽¹⁷⁾ FN:s kommitté för barnets rättigheter, [General comment No 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), CRC/GC/2005/6, 1 september 2005, punkt 21.

Checklista: psykologiskt stöd under spårande av familjemedlemmar

Genom att följa denna checklista kan omsorgsgivare och yrkesverksamma stödja barn i nöd och hjälpa dem att hantera utmanande situationer med motståndskraft och känslomässig stabilitet.

Bygg upp en relation som baseras på förtroende

- ☐ Skapa förtroende för att hjälpa barn att känna sig trygga och stöttade.
- ☐ Skapa en miljö där barn är bekväma med att berätta om sina upplevelser och känslor.

Uppmuntra sunda hanteringsmekanismer

- ☐ Stöd barn i att hantera stress och upprätthålla känslomässig stabilitet (exempelvis genom att utöva mindfulness).
- ☐ Använd strategier som känsloreglering och humor för att främja positivt tänkande.
- ☐ Uppmuntra uttryck av positiva känslor med hjälp av olika metoder, som kreativa aktiviteter.
- ☐ Ge barn möjlighet att uttrycka sig utan att tvinga dem att återuppleva negativa upplevelser (till exempel skriva dikter).

Främja acceptans av situationen

- ☐ Vägled barn i att förstå och hantera sina omständigheter på ett konstruktivt sätt.
- ☐ Betona att acceptans handlar om hantering, inte om att ge upp.

Främja en känsla av hopp

- ☐ Uppmuntra barn att se fram emot en bättre framtid och samtidigt ha realistiska förväntningar.
- ☐ Hitta en balans mellan att skapa hopp för framtiden och att hantera förväntningar utifrån hur den verkliga situationen ser ut. Denna balans bör upprätthållas noggrant för att säkerställa att hoppet grundar sig på vad som är realistiskt möjligt att uppnå.
- ☐ Använd hopp som ett verktyg för att hjälpa barn att återhämta sig och åter hitta lyckan efter motgångar.

Kommunicera med omsorg och lyhördhet

- ☐ **Respektera gränser.** Undvik att pressa barn att diskutera obekväma ämnen och respektera deras behov av tid om de inte är redo att dela med sig.
- ☐ **Behandla barnet med respekt.** Behandla barn med samma nivå av respekt och ärlighet som du skulle ge vuxna. Undvik att ge orealistiska löften.
- ☐ **Var lyhörd.** Använd en omtänksam ton och ett enkelt språk som barn lätt kan förstå.
- ☐ **Var uppmärksam på och identifiera lidande.** Var uppmärksam på tecken på lidande eller oroande beteende som kan kräva specialstöd.
- ☐ **Anpassa efter ålder och vad som är kulturellt lämpligt.** Anpassa ditt engagemang till barnets ålder och kulturella bakgrund och kom ihåg att även barn som verkar mogna behöver åldersanpassad känslomässig respons ⁽¹¹⁸⁾. Överväg möjligheten att anlita kulturtolkar för att agera som broar mellan barn och myndigheter, vilket kan bidra till att underlätta kommunikation och förståelse genom att inte bara tolka språk utan även kulturella nyanser. Deras deltagande kan avsevärt förbättra kommunikationen genom att övervinna språkhinder och säkerställa kulturell lyhördhet.

När det gäller stöd och uppföljning efter spårande av familjemedlemmar behöver vuxna personer i beroendeställning bistånd som är noggrant anpassat till deras särskilda behov, med tanke på att en universallösning kanske inte är effektiv. Efter att ha lämnat sina välkända stödsystem, gemenskaper och ibland utvidgade familjer bakom sig står dessa personer inför utmaningen att integreras i ett nytt samhälle, samtidigt som de bär den känslomässiga bördan av långvarig familjeseparation.

Det rekommenderas att en stödjande handläggare eller socialarbetare utses som kan ge individanpassad vägledning tillsammans med förmyndaren, för att säkerställa att varje person verkligen känner sig stöttad. Skraddarsytt psykosocialt stöd som tillgodoser unika känslomässiga, psykiska och kulturella behov kan främja återhämtningsförmågan. Detta görs genom att individuella erfarenheter erkänns och bemöts, vilket bidrar till att minska känslan av ångest, isolering och osäkerhet. Denna individanpassade strategi, som ska grundas på kulturellt känsliga kommunikations- och hanteringsstrategier, främjar en gradvis känsla av stabilitet och välbefinnande som ger de vuxna i beroendeställning möjligheten att reagera bättre på situationen.

⁽¹¹⁸⁾ EUAA, [Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection: Part II – for those working in the first line](#), 2024.

Praktiska tips

Visuella verktyg för att uttrycka känslor

För att hjälpa barn att navigera bland sina känslor och minska förvirringen är det viktigt att använda visuella verktyg och göra samtal så barnvänliga som möjligt. Dessa metoder underlättar inte bara kommunikationen utan hjälper också barn att hantera sina känslor på ett säkert och strukturerat sätt. Här är några förslag.

1. **Karta över familjenätverk.** Skapa en karta över familjenätverket tillsammans med sökanden. Denna visuella återgivning kan omfatta teckningar eller foton av familjemedlemmar och förbindelser och kan hjälpa sökanden att visualisera sin familjestruktur. Det kan vara en tröstande påminnelse om hans eller hennes nära och kära och ett sätt att diskutera känslor om separation eller återförening.
2. **Skapa en livslinje/biografi.** Arbeta med sökanden för att ta fram en livslinje eller biografi. Den kan omfatta viktiga händelser i barnets liv, viktiga minnen och milstolpar. Denna aktivitet ger barnet utrymme att tala om saknade föräldrar och de känslor som förknippas med dessa minnen. Det kan vara ett ovärderligt verktyg för att känna igen och validera barnets känslor.
3. **Känsllohjul eller känslkort.** Använd känsllohjul eller känslkort för att hjälpa sökanden att identifiera och uttrycka sina känslor. Dessa verktyg kan vara särskilt användbara för yngre barn eller för dem som har svårt att uttrycka känslor med ord. Genom att peka på eller välja bilder som representerar olika känslor kan barn lättare förmedla sina känslor.
4. **Historieberättande och konstterapi.** Uppmuntra sökanden att dela med sig av berättelser eller skapa konstverk som återspeglar hans eller hennes erfarenheter och känslor. Detta kreativa uttryck kan vara en effektiv metod för att bearbeta komplexa känslor och upplevelser, som förlust, rädsla och hopp.
5. **Interaktiva loggböcker.** Förse sökanden med en interaktiv loggbok där han eller hon kan rita, skriva eller använda klistermärken för att uttrycka sina tankar och känslor. Detta kan vara ett privat utrymme för självreflektion eller en gemensam aktivitet med en förmyndare eller rådgivare.

Inkludera fysisk aktivitet och stresshantering

Att inkludera fysisk aktivitet och tekniker för stresshantering kan vara till ytterligare stöd för barns känslomässiga välbefinnande.

1. **Idrott- och musiklektioner.** Möjliggör anmälning till eller deltagande i sport- eller musikaktiviteter som en form av distraktion och för att få utlopp för det fysiska rörelsebehovet. Förklara hur dessa aktiviteter kan bidra till att minska stressen, förbättra humöret och öka självförtroendet.

2. **Mindfulness- och avslappningsövningar.** Skapa medvetenhet om hur viktigt och användbart det kan vara med avslappningstekniker och mindfulness. Metoderna kan hjälpa till att hantera stress och ångest och är verktyg som kan användas i utmanande situationer.
3. **Yoga och rörelselekar.** Introducera yoga eller rörelsebaserade lekar som kombinerar fysisk aktivitet med avslappning. Dessa aktiviteter kan vara både roliga och fördelaktiga, bidra till att frigöra uppdämd energi och lugna sinnet.

Kultur och tro som hanteringsmekanismer

Att hjälpa barn att upprätthålla kulturella och religiösa sedvänjor kan vara en viktig källa till tröst och återhämtningsförmåga.

1. **Kulturella berättelser och traditioner.** Engagera barn i berättelser eller traditioner från deras kulturella bakgrund. Detta kan hjälpa dem att känna att de har kontakt med sitt kulturarv och ge en känsla av identitet och kontinuitet.
2. **Stöd av trosutövande.** Bistå barn med att utöva sin religion. Det kan handla om att be eller delta i religiösa ceremonier och andra ritualer. Att förstå och respektera detta utövande kan ge en stabil grund och känsla av gemenskap, särskilt i en ny miljö.
3. **Balansera kulturer.** Vägled barn i att balansera sina ursprungliga kulturella sedvänjor med det nya samhällets. Det kan handla om att diskutera hur de kan integrera traditioner och sedvänjor från båda kulturerna på ett sätt som känns bekvämt och meningsfullt för dem.

Tänk på att all verksamhet som beskrivs ovan är värdefull, men att den endast bör utföras av personer med **lämpliga sakkunskaper**. Aktiviteter som idrott, musiklektioner eller enkla kreativa uppgifter kan ledas av samhällsmedlemmar eller rådgivare. Mer specialiserad verksamhet som konstterapi eller insatser för att hantera trauman måste dock utföras **av utbildad personal**. Att ägna sig åt aktiviteter som ligger utanför den egna expertisen kan orsaka skada, särskilt om ett barn drabbas av en kris. Det är viktigt att följa dessa riktlinjer för att försäkra sig om barnens säkerhet och välbefinnande.

Relaterad publikation från EUAA

Mer detaljerad information finns i EUAA, *Guidance on Mental Health and Well-being of Applicants for International Protection*, [Part II – for those working in the first line](#) och [Part III – Toolbox to support those working in the first line](#), 2024.

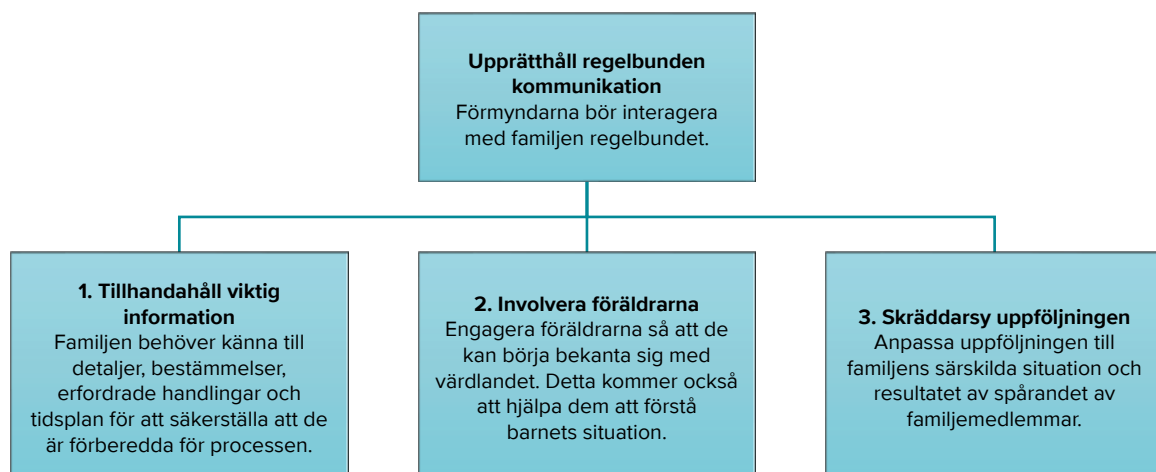
3.4.1. Uppföljning

För effektiv uppföljning är det viktigt att tillhandahålla kontinuerligt stöd och kommunicera tydligt med sökanden och dennes familj om de kommande stegen i processen. Erfarenheten tyder på att regelbunden kontakt mellan förmyndaren eller företrädaren och familjemedlemmarna under förfarandena för spårande av familjemedlemmar eller återförening kan vara till stor nytta för resultatet. Att involvera familjen i dessa förfaranden kan minska pressen på sökanden och bidra till att hantera familjens förväntningar. Om de normala kommunikationsmedlen har avbrutits kan Röda Korsets och Röda halvmånens världsomfattande RFL-nätverk användas ⁽¹¹⁹⁾.

Uppföljningen måste under alla omständigheter anpassas till behoven i det enskilda ärendet, baserat på

- i. den sökandes situation
- ii. familjen, och
- iii. resultatet av spårandet av familjemedlemmar.

Figur 3. Uppföljning – huvudsakliga åtgärder

De typer av åtgärder som kan vidtas för att **skräddarsy** stödet utifrån olika situationer beskrivs nedan.

Om det beslutas att familjeåterförening ska äga rum i ett tredjeland

Tydlig kommunikation om kommande steg. Det är fördelaktigt för medlemsstaten att tydligt informera om processen och de åtgärder som kommer att vidtas för överföringen och vid ankomsten. Att tillhandahålla detaljerad information om kommande steg – och dela den med individen och dennes familj – kan minska ångest och osäkerhet väsentligt. Information om den

⁽¹¹⁹⁾ Katalogen över nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar <https://www.ifrc.org/national-societies-directory>, besökt den 7 november 2024. ICRC, "Kontakta oss", ICRC:s webbplats, odaterad, besökt den 7 november 2024, <https://familylinks.icrc.org/directory>.

enskildes situation, inbegripet aktiviteter och de insatser som denne har blivit föremål för på sin nuvarande plats, bör åtfölja personen under övergången för att återförenas med familjemedlemmar. Detta säkerställer att de mottagande myndigheterna är medvetna om eventuella särskilda behov som den enskilde kan ha, vilket möjliggör lämplig omsorg och stöd.

Informera barnet om överföringsprocessen. Om företrädaren har information om vad som kommer att hända när barnet/familjemedlemmen anländer till tredjelandet, bör han eller hon dela med sig av denna information till sökanden och dennes familj. Att veta vad man kan förvänta sig kan bidra till att man känner sig säkrare och mer förberedd för övergången.

Förbered sökanden på övergången. Förbered sökanden för den nya miljön. Detta omfattar både praktisk och känslomässig beredskap. Företrädaren kan hjälpa sökanden att förstå kulturella skillnader, språkbarriärer – om sådana finns – och vad han eller hon kan förvänta sig i sitt nya hem. Dessa förberedelser kan omfatta rollspel av olika scenarier, lektioner i det nya landets seder och praxis och hantering av eventuella rädslor eller farhågor.

Integration och socialt stöd. Att underlätta den sökandes integrering i den nya familjemiljön är avgörande för hans eller hennes långsiktiga välbefinnande. Företrädaren kan samarbeta med lokala organisationer för att ordna sociala aktiviteter, utbildningsstöd och kamratgrupper som kan hjälpa barnet att bygga upp en känsla av tillhörighet och gemenskap i sin nya miljö.

Övervakning och rapportering. Regelbunden övervakning och rapportering om barnets framsteg och välbefinnande är av stor betydelse. Det säkerställer att eventuella problem snabbt kan åtgärdas och att sökanden fortsätter att få nödvändigt stöd. Företrädaren bör upprätthålla kommunikationen med relevanta myndigheter och organisationer som är involverade i barnets omvårdnad.

Om det beslutas att familjeåterförening ska äga rum i barnets värdland

Tydlig kommunikation om kommande steg. Det är viktigt att förmyndaren eller företrädaren informerar om processen och de åtgärder som kommer att vidtas när familjen anländer. Detaljerad information om vad som behövs och vad som kommer att hända närmast kan minska barnets ångest och osäkerhet väsentligt. Det är till exempel nödvändigt att informera familjen om eventuella bestämmelser, erforderade handlingar, kostnader och hur lång tid förfarandet förväntas ta. Genom att ge vägledning och stöd till familjemedlemmarna kan barnet känna sig mindre belastat med att hantera allt på egen hand, vilket minskar risken för att han eller hon kommer att känna ett ansvar för de svårigheter som familjen kan komma att stöta på.

Förbered sökanden/familjemedlemmen på övergången. Förbered sökanden för de förändringar som kommer att ske i hans eller hennes liv när hans eller hennes familjemedlem har anlänt. Förmyndaren eller företrädaren kan hjälpa barnet att förstå hur barnets egen integrationsnivå i landet kan skilja sig helt från familjens integrationsgrad när de väl har anlänt till det nya samhället. Familjen kommer att behöva bekanta sig med en helt ny kultur och ett helt nytt samhälle, medan barnet till exempel kanske redan talar det lokala språket, känner till reglerna och har skaffat vänner. Detta kommer att påverka dynamiken inom familjen.

Förberedelserna kan omfatta rollspelsscenarier och diskussioner om eventuella rädslor eller farhågor som barnet kan ha. För att minimera ”integrationsklyftan” mellan barnet och barnets familjemedlemmar när de har återförenats i värdlandet kan det också vara värdefullt att involvera föräldrarna i barnets utveckling, om detta är för barnets bästa. Detta deltagande hjälper både familjen och sökanden att bli medvetna om värdlandets traditioner och värderingar, inklusive integrationsprocessen.

Fortsatt känslomässigt stöd. Det känslomässiga stödet bör inte upphöra när familjemedlemmen eller familjemedlemmarna anländer till värdlandet. Att ha förmyndarens eller företrädarens stöd under en viss övergångsperiod (exempelvis under några veckor/ månader) kan vara till hjälp för att hjälpa individen att anpassa sig till den nya familjedynamiken. Detta kan ske genom att anordna inledande videosamtal eller korta besök under de första månaderna.

Övervakning och rapportering. Regelbunden övervakning och rapportering om framsteg och välbefinnande är av stor betydelse. Det säkerställer att eventuella problem snabbt kan åtgärdas och att sökanden fortsätter att få nödvändigt stöd. Förmyndaren eller företrädaren bör upprätthålla kommunikationen med berörda myndigheter och organisationer.

Om det beslutas att återknyta kontakten med familjen utan familjeåterförening

Underlätta kommunikationen. Det är mycket viktigt att underlätta regelbunden kommunikation mellan sökanden och dennes familj. Detta kan göras genom telefonsamtal, videochattar och brev. Företrädaren bör hjälpa till att inrätta och upprätthålla dessa kommunikationskanaler.

Känslomässigt stöd och vägledning. Sökanden kan behöva fortlöpande känslomässigt stöd för att hantera komplexiteten i att hålla kontakten med sin familj och samtidigt vara fysiskt separerade. Det är viktigt att ge vägledning om hur man kan upprätthålla meningsfulla relationer trots avståndet och hjälpa barnet att hantera eventuella blandade känslor.

Undersöka framtida möjligheter. Företrädaren kan också bistå med att undersöka potentiella framtida möjligheter till återförening eller besök och ge barnet en känsla av hopp och ett långsiktigt perspektiv. Detta kan innebära att hålla sig informerad om eventuella förändringar i familjens situation eller rättsliga status som skulle kunna möjliggöra framtida återförening.

Om varken återförening eller återknytande av kontakten är möjligt

Utveckla ett stödnätverk. Det är mycket viktigt att fokusera på att bygga upp ett starkt stödnätverk för barnet på den plats där det befinner sig. Detta innebär att upprätta kontakter med den lokala socialtjänsten, utbildningsinstitutioner och samhällsgrupper som kan erbjuda stöd och stabilitet.

Skapa en känsla av tillhörighet. Myndigheterna bör arbeta för att hjälpa sökanden att utveckla en känsla av tillhörighet och identitet i sin nya miljö. Det kan handla om att delta i kultur- och fritidsaktiviteter, få vänner och delta i lokala gemenskaper.

Långsiktig plan för omsorgen. Det är viktigt att ha en långsiktig plan för omsorg. Detta innebär samarbete med relevanta myndigheter för att säkra den sökandes rättsliga status, arrangemang för omsorg som boende, utbildningsmöjligheter och tillgång till hälso- och sjukvård och andra nödvändiga tjänster.

Psykologiskt och känslomässigt stöd. Det är av största vikt att tillhandahålla konsekvent psykologiskt och känslomässigt stöd. Sökanden kan behöva rådgivning eller terapi för att bearbeta sina erfarenheter och hantera bristen på kontakt med familjen. Det är viktigt att underlätta tillgången till dessa tjänster och tillhandahålla kontinuerligt känslomässigt stöd.

Fokus på spårande av familjemedlemmar: när en familjemedlem befinns vara avliden

När en familjemedlem som har spårats konstateras vara avliden är det mycket viktigt att hantera situationen med medkänsla, värdighet och efterlevnad av internationellt erkända normer. I detta avsnitt ges vägledning om vilka åtgärder som måste vidtas i ett sådant ärende för att säkerställa att familjen får det stöd de behöver och att identifieringen av den avlidne hanteras professionellt och etiskt.

1. Känslig kommunikation med familjen

Familjen ska informeras utan dröjsmål och med försiktighet när en avliden familjemedlem har identifierats. Kommunikationen bör hanteras av yrkesverksamma och bör vara tydlig, medkännande och skyddsinriktad, så att familjen förstår de kommande stegen. Detta innebär att tillhandahålla detaljerad information om möjligheten att återsända kvarlevorna och respektera familjens preferenser under denna svåra tid.

2. Iaktta familjens rättigheter och behov

Den avlidnes familjemedlemmar bör få stöd och omedelbart hänvisas till specialiserad personal. Deras känslomässiga och rättsliga behov måste prioriteras, med protokoll på plats för att tillhandahålla specialiserat stöd. Detta kan innebära att underlätta tillgången till visering så att familjemedlemmar kan besöka, visa sin respekt och delta i viktiga processer, och alltid säkerställa att deras rättigheter respekteras fullt ut och kontinuerligt.

3. Administrativt stöd och rättsligt erkännande

För att minska den administrativa bördan för familjer bör de nationella myndigheterna utfärda ett frånvarointyg som erkänns över gränserna. Detta kan hjälpa familjer att hantera komplexa rättsliga processer och gå vidare utan onödiga förseningar eller hinder, särskilt när ett rättsligt avslut är avgörande för deras psykologiska återhämtning.

4. Transnationellt samarbete för skydd av familjer

Det internationella samarbetet är av stor betydelse för att kunna ge stöd till den avlidnes familjemedlemmar. Detta transnationella samarbete bör prioritera humanitära behov och skydda den avlidnes och deras familjers personuppgifter och värdighet.

Riskhantering under spårande av familjemedlemmar

Under processen för spårande av familjemedlemmar kan olika risker uppstå för barnet i väntan på resultatet. Effektiva strategier för riskhantering är avgörande för att skydda barnets välbefinnande under denna period. I följande tabell sammanfattas de viktigaste riskfaktorerna och motsvarande åtgärder för att minska dem. Eftersom varje enskilt ärende är unikt, bör en ordentlig riskbedömning genomföras före spårningen som kan justeras om nya risker uppstår.

Tabell 1. Hantera risker vid spårande av familjemedlemmar

Riskfaktor	Beskrivning	Hantering
Psykologisk stress	Osäkerheten och oron kring resultatet av spårandet av familjemedlemmar kan leda till betydande psykologisk stress för barnet.	Det är mycket viktigt att se till att sökanden har en betrodd person tillgänglig, exempelvis en förmyndare, som kan erbjuda fortlöpande stöd och känslomässig trygghet. Säkerställ även tillgång till aktiviteter som främjar psykisk hälsa och välbefinnande samt känslomässig stabilitet. Tillhandahåll regelbundet psykosocialt stöd och, när så är tillämpligt, rådgivning. Skapa en stabil och trygg miljö.
Desinformation	Sökanden kan få felaktig eller vilseledande information om hur processen för spårande av familjemedlemmar går till, vilket kan leda till falska förhoppningar (eller det motsatta – ovilja mot att delta i spårningsprocessen) eller lidande.	Upprätthåll öppen och ärlig kommunikation. Säkerställ att all information som lämnas är korrekt och verifierad och förbered sökanden för alla möjliga utfall. Det är viktigt att kontrollera all information noggrant och kommunicera på ett öppet sätt med alla berörda parter. Det är också viktigt att tjänstemän erkänner när de inte har viss information. I sådana ärenden bör tjänstemannen tydligt ange detta och samtidigt åta sig att följa upp och tillhandahålla nödvändig information så snart den blir tillgänglig. Det är viktigt att uppfylla dessa åtaganden eftersom det stärker förtroendet under processen.

Riskfaktor	Beskrivning	Hantering
Bristande sekretess	Sökandens känsliga uppgifter kan avslöjas under spårningsprocessen, vilket kan leda till kränkning av den personliga integriteten och potentiell skada.	Informera sökanden om tystnadsplikten. Vidta kraftfulla dataskyddsåtgärder för att säkra alla personuppgifter. Granska och uppdatera säkerhetsprotokoll regelbundet för att förhindra obehörig åtkomst.
Diskriminering och stigmatisering	Sökanden kan utsättas för diskriminering eller stigmatisering i sin nuvarande miljö, särskilt om hans eller hennes bakgrund eller omständigheter blir kända.	Främja en inkluderande och stödjande miljö. Utbilda alla berörda parter, inklusive kollegor, om vikten av att behandla varandra med respekt, empati och värdighet. Skapa medvetenhet om de negativa effekterna av stigmatisering genom regelbundna möten med barn.
Känslomässig isolering	Sökanden kan känna sig isolerad och ensam medan han eller hon väntar, särskilt i en ny och obekant miljö.	Uppmuntra till social interaktion och kompisrelationer som kan vara till stöd. Skapa möjligheter att engagera sig i samhällsverksamhet och skapa kontakter.
Fysisk säkerhet – människohandel och utnyttjande	Barn och vuxna i beroendeställning kan utsättas för människohandel och utnyttjande, särskilt om de saknar lämplig tillsyn i väntan på resultaten av spårandet av familjemedlemmar. Dessutom ökar deras exponering för fysisk fara om deras plats eller identitet blir känd för fientliga aktörer, som människohandlare eller förföljare.	Bevara sekretessen för sökandens vistelseort och identitet fram till dess att ett beslut om återförening har fattats. Om risker för avvikande, människohandel eller utnyttjande upptäcks ska samarbete inledas med säkra skyddade boenden i väntan på familjeåterförening. Säkerställ kontinuerlig tillsyn och övervakning och samarbeta med organisationer för bekämpning av människohandel för att tillhandahålla ytterligare skydd, inbegripet informationsmöten om risker som människohandel och utnyttjande.

Riskfaktor	Beskrivning	Hantering
Störning av utbildningsprocessen	Osäkerheten om framtiden kan störa barnets utbildnings- och inlärningsprocess.	Upprätthåll barnets pedagogiska rutiner och ge vid behov ytterligare stöd till teoretisk inlärnin, särskilt om barnet integreras i en ny språkmiljö. Se till att barnets utbildningsbehov tillgodoses oberoende av den pågående processen för spårande av familjemedlemmar. Prata med läraren eller lärarna för att uppmärksamma dem på den påfrestande period som barnet genomgår.
Hälsofrågor	Stress och osäkerhet kan inverka negativt på den fysiska hälsan och leda till problem som dålig kost, sömnstörningar eller psykosomatiska symtom.	Regelbundna hälsokontroller och tillgång till sjukvård är viktiga faktorer. Främja en hälsosam livsstil med balanserad kost, fysisk aktivitet och tillräcklig vila.

4. Bästa praxis och metoder för spårande av familjemedlemmar

4.1. Bästa praxis för spårande av familjemedlemmar

Effektiva insatser för spårande av familjemedlemmar och familjeåterförening under arbete på fältet kräver genomförande av bästa praxis som säkrar grundlig och samordnad respons, med involvering av flera berörda parter. Asylmyndighetens personal är ofta beroende av det viktiga stödet från icke-statliga organisationer. Denna samverkan gör det möjligt att sammanföra resurser, kunskap och expertis, vilket ökar den övergripande effektiviteten i insatserna för att spåra familjemedlemmar. Genom att samarbeta kan dessa organisationer erbjuda en bättre samordnad och övergripande respons, vilket i slutändan leder till framgångsrikare resultat när det gäller att återförena familjer och återställa stabiliteten i de fördrivna personernas liv.

För RFL-tjänsterna ⁽¹²⁰⁾ betonas vikten av att skydda RFL-uppdragets humanitära mandat. RFL bevarar sekretessen för de familjer som tar del av deras tjänster. Inkluderingen av familjemedlemmar måste stå i centrum när man inleder spårande av familjemedlemmar och återförening, och deras vilja måste respekteras. RFL-nätverket främjar också regelbunden kommunikation mellan barnet och hans eller hennes familj, i enlighet med parternas tillgängliga medel och intressen/behov, som en del av förberedelserna inför processen för familjeåterförening.

Dessutom är det en viktig bästa praxis att **tillhandahålla skräddarsytt rättsligt och logistiskt stöd**. Det är bästa praxis att informera sökanden om UNHCR:s tjänster för familjeåterförening ⁽¹²¹⁾, som tillhandahåller grundläggande **rättsligt bistånd** som kan vägleda dem genom den ofta komplexa processen för familjeåterförening, samtidigt som man för ett nära samarbete med de nationella regeringarna för att påskynda dessa ärenden. En annan bästa praxis är att dra nytta av specialiserad gränsöverskridande sakkunskap, som exempelvis från International Social Service (ISS) ⁽¹²²⁾ som tillhandahåller **övergripande tjänster** som omfattar juridisk rådgivning, socialt arbete och påverkansarbete, särskilt för familjer som skiljs åt av nationsgränser.

Vidare är det viktigt att integrera **logistiskt och praktiskt stöd**, såsom Internationella organisationen för migration (IOM) ⁽¹²³⁾ gör. IOM:s bästa praxis omfattar att erbjuda tjänster för spårande av familjemedlemmar, samordna researrangemang och tillhandahålla nödvändigt rättsligt och logistiskt stöd för att återförena familjer på ett effektivt sätt.

⁽¹²⁰⁾ Mer information finns online på <https://familylinks.icrc.org/>, Internationella rödakorskommitténs webbplats, odaterad, besökt den 8 november 2024.

⁽¹²¹⁾ Mer information finns online på <https://help.unhcr.org/faq/how-can-we-help-you/family-reunification/>, UNHCR:s webbplats, odaterad, besökt den 8 november 2024.

⁽¹²²⁾ Mer information finns på <https://iss-ssi.org/>, ISS webbplats, odaterad, besökt den 8 november 2024.

⁽¹²³⁾ Mer information finns på <https://www.iom.int/movement-assistance>, IOM:s webbplats, odaterad, besökt den 8 november 2024.

4.2. Tekniska verktyg för spårande av familjemedlemmar

Vid fokus på verktyg och plattformar avsedda för sökande, är målet att hantera de unika utmaningar som de ställs inför, som att separeras från familjen under migrationen, förlora kontakten till följd av fördrivning och komplexiteten i juridiska förfaranden för familjeåterförening. I sammanhanget för internationell migration sprids information till olika länder, vilket försvårar insatserna för att spåra försvunna personer. Plattformar för datainsamling har vissa utmaningar, som att vuxna inte avslöjar var de befinner sig eller att ensamkommande barn försvinner från mottagningscentrumen. Internationella organisationer som UNHCR och Röda Korset är försiktiga när det gäller att dela känslig information som kan äventyra säkerheten. Avsaknaden av en rättslig ram för att dela uppgifter mellan statliga och icke-statliga aktörer hindrar dessutom identifieringen av försvunna personer, särskilt i fall som involverar oidentifierade kroppar, där kriminaltekniska experter måste ha rättsligt förhandstillstånd för att kunna dela information.

RFL-nätverket, som samordnas av ICRC:s centrala efterforskningsbyrå (Central Tracing Agency), erbjuder kostnadsfria och konfidentiella tjänster till enskilda personer som söker efter försvunna släktingar eller som vill informera sina familjer om var de befinner sig. Nätverket använder digitala verktyg och plattformar för att hantera ärenden och spåra försvunna personer.

Under 2021 lanserade Interpol I-Familia ⁽¹²⁴⁾, en databas som gör det möjligt för familjer att tillhandahålla DNA-prover inom ramen för strikta skyddsåtgärder.

Här beskrivs de viktigaste verktygen och plattformarna som är särskilt relevanta för de sökande.

⁽¹²⁴⁾ Interpol, "I-Familia", Interpols webbplats, odaterad, besökt den 7 november 2024, <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia>.

Organisation	Plattform	Beskrivning	Viktiga funktioner
Den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen (RFL-tjänst)	Restoring Family Links, https://familylinks.icrc.org/	ICRC och nationella rödakors- och rödahalvmåneföreningar driver den här plattformen för att hjälpa asylsökande och flyktingar att återknyta kontakten med familjemedlemmar som har skilts åt genom konflikter, migration eller katastrofer. Plattformen gör det möjligt för enskilda att hitta närmaste ICRC-kontor för att få tillgång till RFL-tjänsten och/eller få tillgång till onlinetjänster, när sådana är tillgängliga. RFL-tjänsten erbjuder i många sammanhang möjligheten att skicka viktiga handlingar från ett land till ett annat, vilket kan vara viktigt som en del av förberedelserna inför återföreningen. Denna plattform omfattar även Trace the Face-tjänsten, som är skräddarsydd för migranter och asylsökande. Personer som letar efter sina nära och kära kan publicera ett foto av sig själv på webbplatsen, i syfte att bli igenkänd av sina familjemedlemmar och få till en familjekontakt genom ett ICRC-kontor.	Global räckvidd: verkar i flera länder, vilket gör den tillgänglig för asylsökande över hela världen. Individanpassat stöd: Röda Korsets och Röda halvmånens lokala sammanslutningar erbjuder direkt bistånd med att spåra och hjälpa familjer att återknyta kontakten. Integritet och säkerhet: prioriterar säkerhet och konfidentialitet för asylsökande, vilket är viktigt i utsatta situationer.
	Tjänsten Trace the Face, https://tracetheface.familylinks.icrc.org/?lang=en		

Organisation	Plattform	Beskrivning	Viktiga funktioner
Refugees United	REFUNITE, https://refunite.org/	REFUNITE är en mobil onlineplattform som är särskilt utformad för att hjälpa flyktingar och asylsökande att hitta saknade familjemedlemmar. Användarna kan skapa en anonym profil och söka efter familjemedlemmar med hjälp av tillgänglig information som namn, platser och andra identifikationsuppgifter.	Tillgänglighet: optimerad för mobila enheter och områden med låg bandbredd för att göra den tillgänglig för asylsökande som kan ha begränsad tillgång till internet. Anonymitet: skyddar användarnas identiteter och gör det möjligt för asylsökande att söka efter familjemedlemmar utan att äventyra deras säkerhet. Sms-baserade tjänster: erbjuder ett sms-baserat sökalternativ som är särskilt användbart i regioner med begränsad internetuppkoppling.
Interpol	I-Familia, https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/I-Familia	I-Familia är en innovativ DNA-databas som lanserades av Interpol 2021 för att hjälpa till att identifiera försvunna personer genom matchning av familje-DNA.	Matchning av familje-DNA: gör det möjligt för släktingar till försvunna personer att lämna DNA-prov för jämförelse med oidentifierade mänskliga kvarlevor. Global räckvidd: tillgänglig för brottsbekämpande organ över hela världen för identifiering av försvunna personer och av offer för katastrofer. Integritet och säkerhet: används med strikta skyddsåtgärder för att skydda känsliga genetiska uppgifter. Komplement till befintliga system: används parallellt med andra plattformar och behandlar fall där direkta DNA-profiler för försvunna personer inte är tillgängliga men där familjemedlemmar kan identifieras.

4.3. Översikt över använda metoder

Denna tabell ger en ofullständig översikt över de metoder som används för spårande av familjemedlemmar. De viktigaste berörda parterna samt fördelarna och utmaningarna för varje strategi lyfts fram.

Metoder	Vilka är involverade (inklusive icke-statliga aktörer)	Fördelar	Nackdelar
Intervju med barnet	Socialarbetare, tjänstemän med ansvar för barnskyddsfrågor, förmyndare/företrädare, psykologer, icke-statliga organisationer, mellanstatliga organisationer och internationella statliga organisationer.	Direkt inblick i barnets upplevelse, skapar förtroende.	Barnet kan vara känslomässigt påverkat eller ha svårt att komma ihåg eller lämna detaljerad information. Därför bör man försöka begränsa antalet intervjuer som kan vara potentiellt traumatiska för barnet.
Intervju med familjemedlemmar	Socialarbetare, tjänstemän med ansvar för barnskyddsfrågor, förmyndare/företrädare, psykologer, icke-statliga organisationer och mellanstatliga organisationer.	Ger en detaljerad familjehistoria och ett detaljerat sammanhang. Etablerar direktkommunikation och möjliggör omedelbar verifiering av information.	Familjemedlemmar kan vara svåra att lokalisera och det finns en risk att de lämnar ofullständig eller partisk information. Potentiella risker relaterade till skyddet av barnet måste bedömas noggrant för att säkerställa barnets säkerhet och välbefinnande. Måste övervägas noggrant.
Användning av nationella databaser/register i värdlandet	Statliga myndigheter, invandringsmyndigheter, brottsbekämpande organ och icke-statliga organisationer.	Tillgängligt och ofta omfattande, användbart för att bekräfta rättslig status och historia.	Kan ha begränsningar till följd av personuppgiftsskydd, kanske inte innehåller all relevant information. Förfarandena för att få tillgång till dem kan vara långdragna.
Användning av databaser/register i andra EU+-länder	Statliga organ, brottsbekämpande myndigheter, EU-institutioner och icke-statliga organisationer.	Korshänvisningar ökar chanserna, kan spåra förflyttningar över gränserna.	Begränsningar för datadelning mellan stater, potentiella språkbarriärer, kanske inte inkluderar all relevant information.

Metoder	Vilka är involverade (inklusive icke-statliga aktörer)	Fördelar	Nackdelar
Användning av databaser/register i ursprungslandet/register i andra länder	Statliga myndigheter, internationella organisationer, ambassader, konsulat och icke-statliga organisationer.	Utökar sökningen globalt, är användbart i fall av diaspora.	Även om tillvägagångssättet är värdefullt kan det uppstå byråkratiska förseningar och potentiell brist på samarbete från ursprungslandets sida. Det är mycket viktigt att vara försiktig i ärenden som rör asylansökningar för att säkerställa att känslig information hanteras med största möjliga omsorg och undvika alla åtgärder som kan äventyra säkerheten eller skyddet för den person som söker asyl. Måste övervägas noggrant.
Involvering av socialtjänsten i ursprungslandet	Statlig socialtjänst, icke-statliga organisationer, mellanstatliga organisationer och samhällsbaserade organisationer.	Kan skapa ett kulturellt sammanhang, stöder långsiktig återförening.	Samordningsutmaningar och varierande kvalitet på tjänsterna beroende på lokala resurser, potentiella risker för barnet eller familjen, noggrant övervägande krävs för att säkerställa att användningen av dessa tjänster inte oavsiktligt utsätter barnet eller familjen för ytterligare skada, särskilt i ärenden rörande asyl eller skydd. Måste övervägas noggrant.

Metoder	Vilka är involverade (inklusive icke-statliga aktörer)	Fördelar	Nackdelar
Involvering av International Social Service/ mellanstatliga organisationer/ icke-statliga organisationer	UNHCR, IOM, Röda Korset, Rädda barnen och andra humanitära organisationer.	Tillgång till specialiserad sakkunskap och globala nätverk, holistisk syn på återföreningar. Samordning mellan flera organisationer kan främja innovativa lösningar.	Svarstiden kan bli lång på grund av att flera organisationer deltar, vilket kan fördröja insatser för familjeåterförening. Dessutom finns det risk för upprepade utsatthet, eftersom dessa organisationer kan förlita sig på information som samlats in direkt från barnet och/eller familjemedlemmar. Dessutom kan en strikt efterlevnad av det humanitära mandatet begränsa mängden information som de är villiga att dela med sig av till myndigheterna, eftersom deras primära roll är att agera på familjens vägnar i spårningsprocessen.
Involvering av religiösa organisationer	Kyrkor, moskéer, tempel och religiösa icke-statliga organisationer.	Betrodda i gemenskaper, kan snabbt mobilisera lokalt stöd, kan ha tillgång till lokala register och nätverk.	Kan ha begränsade resurser och sakkunskaper för att hantera komplexa eller känsliga fall, särskilt sådana som rör skydd av barn eller trauma. Potentiella risker kan föreligga om fördomar om religiös tillhörighet påverkar stödets opartiskhet eller inkluderande, vilket kan påverka utsatta personers säkerhet och välbefinnande. Måste övervägas noggrant.

Metoder	Vilka är involverade (inklusive icke-statliga aktörer)	Fördelar	Nackdelar
Onlineplattformar	Sociala medieplattformar, specialiserade webbplatser för spårande av familjemedlemmar.	Bred räckvidd som möjliggör snabb spridning av information och förbindelser över gränserna, kan nå globalt och ger bredare sökmöjligheter.	Farhågor rörande integritet och säkerhet är mycket viktiga, särskilt vid hantering av känsliga uppgifter som skulle kunna äventyra enskilda personers säkerhet om de inte skyddas ordentligt. Olika tillgång till teknik eller internet kan utesluta vissa utsatta personer och begränsa deras möjligheter att delta i spårningsprocessen och eventuellt lämna dem utan nödvändigt skydd. Måste övervägas noggrant.
Teknikleverantörer	Företag som erbjuder tekniska lösningar som databaser, ansiktsgenkänning och kommunikationsverktyg.	Erbjuder innovativa verktyg som förbättrar sökeffektiviteten, som databaser och ansiktsgenkänning, kan tillhandahålla säkra och skalbara lösningar.	Höga kostnader och resurskrav kan begränsa tillgången till viktig teknik, särskilt i lågresursmiljöer där utsatta personer kan lämnas utan nödvändigt stöd. Tekniken kan också misslyckas med att fullt ut skydda den berörda individens övergripande säkerhet och välbefinnande. Måste övervägas noggrant.
Ledare för gemenskaper	Lokala äldre, stamchefer, byöverhuvuden och respekterade personer i lokalsamhället.	Djup förståelse för det lokala sammanhanget och den kulturella dynamiken; respekterade personer kan öka förtroendet och möjligheterna till samarbete.	Risk finns för partiskhet eller förutfattade meningar, särskilt i konflikttrabbade områden, vilket kan äventyra rättvisan och säkerheten för det stöd som tillhandahålls; deras medverkan kan vara begränsad till specifika regioner eller grupper. Måste övervägas noggrant.

Bilaga I. Rättslig ram – fokus på barns rättigheter

Vissa barn rör sig över gränserna utan att tas om hand av en ansvarig vuxen, eller så kan de ha lämnats utan en medföljande vuxen före eller efter inresan till det europeiska territoriet. Risker att förlora sin familj är höga. Familjeseparation kan uppstå till följd av en olyckshändelse, till exempel på grund av krissituationer eller begränsningar av den fria rörligheten. Att lämna barn ensamma kan också vara en skydds- och hanteringsåtgärd som vidtas av föräldrar och/eller barn när situationen är livshotande och resurserna uttömda.

På grund av sin inneboende sårbarhet löper barn som reser på egen hand genom okända länder en större risk för våld och övergrepp. I vissa fall kan andra faktorer ytterligare öka deras utsatthet, eftersom barnet kan vara papperslöst, statslöst eller i behov av internationellt skydd.

EU:s strategi för barnets rättigheter ⁽¹²⁵⁾ syftar till att stärka EU:s fulla engagemang – i enlighet med Lissabonfördraget ⁽¹²⁶⁾ och stadgan – för att främja, skydda och uppfylla barnets rättigheter i all relevant EU-politik och alla relevanta EU-åtgärder.

Detta åtagande förstärks genom olika instrument, bland annat dem som beskrivs nedan.

EU:s barngaranti ⁽¹²⁷⁾. Detta initiativ säkerställer att behövande barn har tillgång till grundläggande tjänster, som hälso- och sjukvård, utbildning, barnomsorg och bostad.

Kommissionens meddelande om migrerande barn (COM/2017/211) ⁽¹²⁸⁾. Detta meddelande tar upp migrerande barns särskilda behov och lägger särskild vikt deras skyddsbehov och integration.

Handlingsplan för integration och inkludering 2021–2027 (COM/2020/758) ⁽¹²⁹⁾. I denna plan beskrivs åtgärder för att stödja integration och inkludering av migranter och personer i behov av internationellt skydd, inklusive barn, i EU:s samhällen.

Dessa ramar samverkar för att skydda barns rättigheter och välbefinnande för att säkerställa att deras särskilda behov tillgodoses och att de skyddas under hela resan och vid ankomsten till EU.

Stadgan garanterar att barn har rätt till det skydd och den omsorg som krävs för deras välbefinnande. Den säkerställer också att barn har rätt att fritt uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem, och att deras åsikter ska beaktas i vederbörlig ordning i förhållande till deras ålder

⁽¹²⁵⁾ Europeiska kommissionen: EU:s strategi för barnets rättigheter, 24 mars 2021, besökt den 22 januari 2024, https://commission.europa.eu/document/86b296ab-95ee-4139-aad3-d7016e096195_en.

⁽¹²⁶⁾ Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, undertecknat i Lissabon den 13 december 2007, <https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/lis/sign>

⁽¹²⁷⁾ Europeiska kommissionen: European Child Guarantee, 24 mars 2021, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1428&langId=en>

⁽¹²⁸⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Att skydda migrerande barn – COM(2017) 211 final, 12.4.2017, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52017DC0211>

⁽¹²⁹⁾ European Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Handlingsplan för integration och inkludering för 2021–2027, COM(2020) 758 final, 24.11.2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758>.

och mognad. I artikel 7 i stadgan understryks dessutom vikten av att respektera familjelivet, en grundläggande princip som ska vägleda insatserna för familjeåterförening. Detta åtagande att skydda familjesammanhållningen och barnets rättigheter är centralt för EU:s politik och säkerställer att alla åtgärder prioriterar barnets bästa och upprätthåller familjelivets integritet.

Principen om barnets bästa, som fastställs i barnkonventionen ⁽¹³⁰⁾, bekräftas i stadgan genom att det anges att barnets bästa ska sättas i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner.

Som det erkänns i ingressen till barnkonventionen är familjen ”den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd” ⁽¹³¹⁾ och den bör skyddas och stödjas. Principen om familjesammanhållning, som ytterligare erkänns i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (artikel 8), bör beaktas vid bedömningen av barnets bästa. I enlighet med artikel 24.3 i stadgan är familjesammanhållning en del av denna bedömning, tillsammans med den underåriges välbefinnande och utveckling, överväganden rörande trygghet och säkerhet och barnets åsikter, beroende på hans eller hennes ålder och mognad.

Utöver barnets bästa är det i samband med spårande av familjemedlemmar flera andra rättigheter enligt barnkonventionen som spelar roll för spårandet av familjemedlemmar.

- Rätten till **namn, nationalitet och föräldrarnas omvårdnad** ⁽¹³²⁾.

*1. Barnet ska registreras omedelbart efter födelsen och från födelsen ha rätt till ett namn, rätt att förvärva ett medborgarskap och, så långt det är möjligt, **rätt att få veta vilka dess föräldrar är och få deras omvårdnad.***

- Rätten att **bevara sin identitet, inbegripet nationalitet, namn och familjeförhållanden** ⁽¹³³⁾. Barnets identitet omfattar könsidentitet, sexuell läggning, religion, trosuppfattning, kulturell identitet, personlighet och rätten att få tillgång till information om sin biologiska familj i enlighet med det berörda landets lagstiftning.
- Rätten att **bevara familjemiljön och att upprätthålla personliga förhållanden** och direkt kontakt med barnets föräldrar ⁽¹³⁴⁾. Följande anges i artikel 9 i barnkonventionen:

1. Staterna ska säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja, utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig överprövning, i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden fastslår att en sådan separation är nödvändig för barnets bästa.

[...]

⁽¹³⁰⁾ Generalförsamlingen, Convention on the Rights of the Child, 20 november 1989, generalförsamlingens resolution 44/25, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

⁽¹³¹⁾ FN:s generalförsamling, [konventionen om barnets rättigheter](#), 20 november 1989, Förenta nationernas fördragssamling, vol. 1577, ingressen, s. 1.

⁽¹³²⁾ Artikel 7 i barnkonventionen.

⁽¹³³⁾ Artikel 8 i barnkonventionen.

⁽¹³⁴⁾ Liknande innehåll finns i artikel 24.3 i stadgan.

3. Konventionsstaterna ska respektera rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

- Rätten till **familjeåterförening** fastställs i artikel 10 i barnkonventionen:
 1. ansökningar från ett barn eller dess föräldrar om att resa in i eller lämna en konventionsstat i familjeåterföreningssyfte [ska] behandlas på ett positivt, humant och skyndsamt sätt av konventionsstaterna. Konventionsstaterna ska vidare säkerställa att framställandet av en sådan begäran inte medför negativa följder för de sökande och medlemmar av deras familj.
 2. Ett barn vars föräldrar är bosatta i olika stater ska ha rätt, utom i undantagsfall, att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna. [...]

I artikel 22 i barnkonventionen fastställs dessutom följande:

2. konventionsstaterna [ska] samarbeta i varje ansträngning som görs [...] för att skydda och bistå ett sådant barn och för att spåra föräldrarna eller andra familjemedlemmar till ett flyktingbarn i syfte att få den information som är nödvändig för att barnet ska kunna återförenas med sin familj.

När det gäller flyktingbarn föreskrivs i artikel 10.3 i rådets direktiv 2003/86/EG (direktivet om familjeåterförening) ⁽¹³⁵⁾ följande för medlemsstaterna:

- (a) [M]edlemsstaterna [ska] tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led av första graden utan att tillämpa villkoren i artikel 4.2 a
- (b) [M]edlemsstaterna [får] tillåta inresa och vistelse i familjeåterföreningssyfte för hans eller hennes legala vårdnadshavare eller varje annan familjemedlem, om flyktingen inte har några släktingar i rakt uppstigande led eller om de inte går att spåra.

- Respekten för **barnets åsikter** ⁽¹³⁶⁾. Alla barn har rätt att fritt uttrycka sina åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För detta ändamål ska barnet, i alla domstolsförfaranden och administrativa förfaranden som rör barnet, särskilt beredas möjlighet att höras.
- Skyddet mot ingripanden i sitt **privat- och familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens** ⁽¹³⁷⁾. Denna rättighet skyddar barns privatliv mot godtyckliga ingripanden av offentliga myndigheter och privata organisationer, som medier. Skyddet omfattar fyra skilda områden: privatliv, familjeliv, hem och korrespondens.
- Särskilt bistånd och skydd av barn som **tillfälligt eller permanent berövats sin familjemiljö** fastställs i artikel 20 i barnkonventionen:
 1. Ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö, eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö, ska ha rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida.

⁽¹³⁵⁾ Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003).

⁽¹³⁶⁾ Artikel 12 i barnkonventionen. En liknande bestämmelse finns i artikel 24.1 i stadgan.

⁽¹³⁷⁾ Artikel 16 i barnkonventionen.

2. Konventionsstaterna ska i enlighet med sin nationella lagstiftning säkerställa alternativ omvårdnad för ett sådant barn.

- **Skydd och humanitärt bistånd** till flyktingbarn eller asylsökande barn när de ansöker om eller beviljas **flyktingstatus och rätten att spåra sina familjemedlemmar för att få den information som är nödvändig för att barnet ska kunna återförenas med sin familj** ⁽¹³⁸⁾.

Särskilt när det gäller flyktingbarn erkänner barnkonventionen ⁽¹³⁹⁾ inte bara rätten till lämpligt skydd och humanitärt bistånd, utan även rätten att spåra föräldrar eller andra familjemedlemmar. Den erkänner också rätten att erhålla samma skydd som alla barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö. Denna rättighet, som är hörnstenen i processen för spårande av familjemedlemmar för ensamkommande barn i behov av internationellt skydd, har fått ett brett erkännande i EU:s asylregelverk.

I linje med EU:s åtagande att skydda barns rättigheter integrerar pakten de instrument som nämns ovan, som **EU:s strategi för barnets rättigheter** och dess integrerade del, **EU:s barngaranti, kommissionens meddelande om migrerande barn och handlingsplanen för integration och inkludering 2021–2027**. Dessa instrument säkerställer att barns bästa beaktas vid alla åtgärder och stärker det skydd och den omsorg som krävs för deras välbefinnande i enlighet med artikel 24 i stadgan.

⁽¹³⁸⁾ Artikel 22 i barnkonventionen.

⁽¹³⁹⁾ Artikel 22 i barnkonventionen.

Europeiska Unionens
publikationsbyrå

